

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ДИЗАЙНУ

Факультет дизайну

Кафедра мистецтва та дизайну костюма

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

Проектування колекції жіночого одягу на основі адаптації
художньо-образних особливостей творів Алли Горської

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма Дизайн одягу

Виконала: студентка групи МгДо-23

Кучер Т.В.

Науковий керівник д. філос., доц.

Герасименко О.Д.

Рецензент д.т.н., проф. Пашкевич К.Л.

Київ 2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ДИЗАЙНУ

Факультет дизайну
Кафедра мистецтва та дизайну костюма
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 022 Дизайн
Освітня програма Дизайн одягу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри мистецтва та
дизайну костюма

д.мис., проф. Наталія ЧУПРИНА
“ _____ ” _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Кучер Тетяні Вадимівні

- 1. Тема кваліфікаційної роботи** Проектування колекції жіночого одягу на основі адаптації художньо-образних особливостей творів Алли Горської
Науковий керівник роботи Герасименко Олена Дмитрівна, д. філос., доцент затверджені наказом КНУТД від «03» вересня 2024 р. № 188-уч
- 2. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи:** наукові публікації та джерела за темою та дослідження з дизайн-проектування колекції жіночого одягу
- 3. Зміст кваліфікаційної роботи** (перелік питань, які потрібно розробити): Вступ, Розділ 1. Аналітичний, Розділ 2. Науковий, Розділ 3. Проектно-композиційний, Розділ 4. Конструкторський, Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки
- 4. Дата видачі завдання** серпень 2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	серпень 2024	
2	Розділ 1. Аналітичний	серпень 2024	
3	Розділ 2. Науковий	вересень 2024	
4	Розділ 3. Проектно-композиційний	вересень 2024	
5	Розділ 4. Конструкторський	жовтень 2024	
6	Загальні висновки	жовтень 2024	
7	Оформлення кваліфікаційної роботи (чистовий варіант)	листопад 2024	
8	Подача кваліфікаційної роботи науковому керівнику для відгуку(за 14 днів до захисту)	листопад 2024	
9	Подача кваліфікаційної роботи для рецензування (за 12 днів до захисту)	листопад 2024	
10	Перевірка кваліфікаційної роботи на наявність ознак плагіату та текстових співпадінь (за 10 днів до захисту)	листопад 2024	
11	Подання кваліфікаційної роботи на затвердження завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	листопад 2024	

З завданням ознайомлений:

Студент _____

Тетяна КУЧЕР

Науковий керівник _____

Олена ГЕРАСИМЕНКО

АНОТАЦІЯ

Кучер Т.В. Проектування колекції жіночого одягу на основі адаптації художньо-образних особливостей творів Алли Горської. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 022 Дизайн – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2024 рік.

В кваліфікаційній роботі розроблено колекцію жіночих одягу на основі адаптації художньо-образних особливостей творів Алли Горської. Проаналізовано художньо-образні засоби та символіку, які художниця застосовує у своїй творчості, що використано при розробці ескізів жіночого одягу. Досліджено новітні матеріали та актуальні тенденції, виконано розробку ескізів, первинних креслень та виготовлено в матеріалі блок ділового одягу колекції. Результати дослідження можуть бути використані дизайнерами при створенні унікального та естетично привабливого жіночого одягу з елементами творчості української художниці-шестидесятниці А. Горської.

Ключові слова: *дизайн одягу, творча колекція, мистецтво, мозаїка, вітраж, споживач.*

ABSTRACT

Kucher T. V. Designing a women's clothing collection based on the adaptation of the artistic and figurative features of Alla Gorskaya's works. – Manuscript.

Master's degree project in specialty 022 Design – Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, 2024.

In the qualification work, a collection of women's clothing was developed based on the adaptation of the artistic and figurative features of the works of Alla Gorska. The artistic and figurative means and symbolism that the artist uses in her work were analyzed, which were used in the development of sketches of women's clothing. The latest materials and current trends were studied, sketches, primary drawings were developed and a block of business clothing for the collection was made in the material. The results of the study can be used by designers when creating unique and aesthetically attractive women's clothing from elements of the work of the Ukrainian artist of the sixties A. Gorska.

Keywords: *clothing design, creative collection, art, mosaic, stained glass, consumer.*

ЗМІСТ

Вступ	7
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДНИЦЬКИЙ	9
1.1 Історичне зародження вітражного та мозаїчного мистецтва	9
1.2 Дослідження вітражного мистецтва Алли Горської	20
1.3 Дослідження монументальних творів Алли Горської	22
1.4 Вплив творчості митців на моду	26
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2. НАУКОВИЙ	31
2.1 Сучасні тенденції в проектуванні жіночого одягу	31
2.2 Інновації в дизайні сучасного одягу	35
2.3 Аналіз сучасних програм	40
Висновки до розділу 2	47
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ	48
3.1 Біосоціальна характеристика типу споживачів	48
3.2 Трансформація творчого джерела в модель-образ та створення «планшета ідей» в графічних програмах	52
3.3 Опис типу та структури колекції, яка проектується	53
Висновки до розділу 3	58
РОЗДІЛ 4. ПРОЄКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ	60
4.1 Характеристика асортименту та вибір моделі	60
4.2 Художньо-технічне оформлення та опис зовнішнього вигляду моделі	63
4.3 Вибір і обґрунтування методу отримання конструкції виробу	65
4.4 Вибір матеріалів, ниток та фурнітури	68
4.5 Символи та вимоги догляду за одягом	72
4.6 Вибір раціональної технології обробки швейного виробу	74
Висновки до розділу 4	78
	80

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

6

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

82

ДОДАТКИ

88

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогодні є актуальним створення колекції одягу на основі адаптації художньо-образних особливостей робіт українських митців. Це пов'язано з популяризацією українського мистецтва в суспільстві на міжнародному рівні, особливо митців-шістдесятників, підкреслюючи значення національної ідентичності у глобальному світі моди.

Мета дослідження – розробка сучасної творчої колекції жіночого одягу, яка адаптує художньо-образні особливості творів Алли Горської до сучасних вимог моди, акцентуючи увагу на збереженні композиційних і кольорових рішень та естетичних цінностей.

Завдання дослідження:

- дослідити історичне становлення вітражного та мозаїчного мистецтва;
- дослідити та проаналізувати творчість художниці А. Горської, зокрема її мозаїчні та живописні роботи, з точки зору композиції, кольору та символіки;
- проаналізувати сучасні тенденції у дизайні жіночого одягу, що базуються на мистецьких образах;
- визначити художньо-образні особливості, які можуть бути адаптовані у створенні сучасних моделей одягу;
- провести аналіз творчого джерела;
- охарактеризувати трансформацію творчого джерела в модель образ;
- проаналізувати та визначити групу споживачів й вимог щодо проектування колекції жіночого одягу;
- описати призначення колекції;
- вибрати метод розробки моделей колекції;
- розробити технічні рисунки та ескізи, що формують образ майбутньої колекції та базуються на творчості А. Горської;
- розробити асортиментний ряд моделей колекції жіночого одягу на основі адаптації художньо-образних особливостей творів А. Горської;

- вибрати та описати матеріали й обладнання, задіяні у процесі виготовлення моделей колекції.

Об'єкт дослідження: дизайн колекції жіночого одягу на основі адаптації художньо-образних особливостей творів А. Горської.

Предметом дослідження є процес проєктування колекції жіночого одягу з урахуванням художньо-образних особливостей робіт А. Горської.

Методи дослідження: використано описово-аналітичний метод дослідження з аналізом різноманітних джерел (літературних та візуальних), порівняльний, іконографічний методи. Виокремлено ключові образи для проєктування колекції жіночого одягу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в узагальненні художньо-образних особливостей та символіки у творах української художниці шестидесятниці А. Горської, що може бути використано дизайнерами при створенні унікального та естетично привабливого жіночого одягу.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці колекції жіночого одягу на основі адаптації художньо-образних особливостей творів А. Горської .

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження представлено на VI Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну» (м. Київ, 2024 рік) (Додаток А). Колекція ескізів представлена на XXIV Міжнародному конкурсі молодих дизайнерів «Печерські каштани» (м. Київ, 25 травня 2024 року) (Додаток Б).

Структура та обсяг роботи: Кваліфікаційна робота викладена на 82 сторінках комп'ютерного тексту (без додатків), складається зі вступу, чотирьох розділів, включає 8 таблиць, 17 рисунків, список використаних джерел містить 60 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ

1.1 Історичне зародження вітражного та мозаїчного мистецтва

Дослідження архітектури, художніх та літературних творів є актуальним при розробці колекцій одягу, оскільки може виступати творчим джерелом та дозволяє розробляти моделі одягу для жінок з покращеними художньо-естетичними властивостями. Важливим також є дослідження історичного зародження художніх явищ, у тому числі вітражного та мозаїчного мистецтва.

Вітраж – це декоративна сюжетна або орнаментальна композиція із фрагментів скла або інших матеріалів, здатних пропускати світло [1]. Варто зазначити, що вітраж являється спадщиною далеко не тільки європейською. Досить довгий час склили слюдою та різноманітним камінням.

Скло вперше з'явилося у древніх єгиптян, та було практично непрозорим. З часом європейці навчилися виготовляти прозоре скло. Через те, що скло тоді було дуже кривим, невеликих розмірів та неоднорідним, було досить складно вставляти його у великі вікна. Тому придумали робити скління з невеликих шматочків скла, а скріплювали їх між собою алебастровим каркасом, пізніше профілем, виготовленим зі свинцю.

Історія виникнення вітражу сягає давнини. Вважалось, що в стародавньому Єгипті почались перші спроби виготовлення кольорового скла. Напевно, його створення пов'язане зі вмінням виготовляти прозоре кольорове скло й тонкі пластини з нього. Можливо, натхненням для вітражів посприяли техніки золотарства (наприклад, cloissone, у якій емаль, що оточена смужками золота, і утворювала композицію, подібну до малого вітража) або ж настінні мозаїки, які виготовляли зі скляних кубиків. Отже, першоджерела вітражів можна знайти в різних місцях: у стародавній Греції, Візантії, Римі та в арабських країнах-Палестині та ін. Проте, вони відрізнялись від форми, яку ми бачимо сьогодні,

вони з'явилися пізніше. З VI з Туру (Франція) століття походить перша достовірна згадка про кольорові вікна. З пізнішого часу зберігся запис про те, що приблизно 675 року, галльські майстри скла виготовляли вітражі у Монквермауті (Англія). Найбільш раннім визначним вітражним фрагментом, який зберігся до наших часів, вважається знайдений у Лоршському монастирі (Німеччина) – це образ голови Христа. З XI століття походять найдавніші повні вітражі – на них зображені п'ятеро пророків, і вони досі встановлені у вікнах кафедрального храму в Аугсбургзі (Німеччина) (рис. 1.1). Вітражне мистецтво вимагає певних умінь, знань, а також відповідної матеріальної бази для майстерні, тому немає сумнівів, що створення вітражів мало виникнути раніше, але де саме це сталося невідомо [2].

Рис.1.1. Пророки на вітражах XI століття із аугсбургського собору [3]

П'ять фрагментів з Аугсбургського Собору – вважаються найстарішими закінченими вітражами Європи. Вони виконані з яскравого скла різних кольорів, а також використанням техніки зафарбовування й тонального затемнення. Така робота виконана майстрами найвищої кваліфікації.

На початку першого тисячоліття нашої ери (Романський період) в архітектурі стало значно більше елементів, які прикрашали вітражами. З'явилися вони зазвичай в соборах, де через товщину стін була потреба у великих вікнах. Саме вікна і почали прикрашати вітражами. Для того часу найбільш типовий –

ансамбль із трьох вікон, які символізують Святу Трійцю. На початку в таких вітражах використовували рослинний орнамент, у якому переважав червоний та синій кольори. З часом малюнок ставав складнішим у ньому з'явилися людські фігури [4].

Розвиток вітражного мистецтва тривав. Новим етапом вважаються вітражі в Королівській церкві абадства Сен-Дені. В ньому у вітражне панно, було включено фігури, а також текстові життєписи Христа, Марії та інших святих (додаток В) [5].

При будівництві Візантійського храму святої Софії Константинопольської, були створені перші скляні кольорові вікна в VI столітті. В часи тієї епохи вітражне мистецтво обмежувалось певною технологією: шматочки скла різної форми вмуровували в прорізи на дощі. Вітражні вікна створювали своєрідну атмосферу – наповнювали храм мерехтінням кольорових відблисків (рис. 1.2). Це вважалось символом таємничого божественного світла, яке викликало священний трепет у парафіян при богослужінні [6].

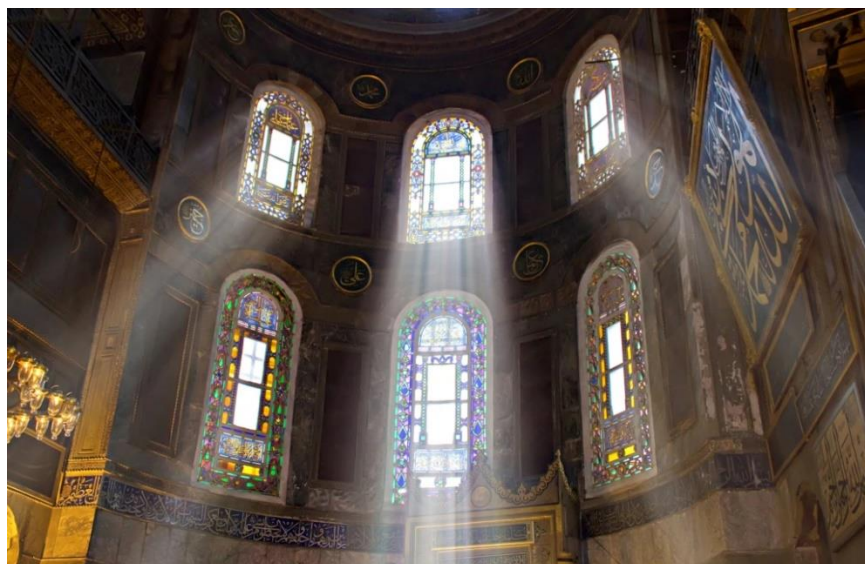

Рис. 1.2. Храм Святої Софії [7]

Від XII століття популярність вітражного мистецтва зростає через розвиток сакральної архітектури та будівництво величезних храмів. В ті часи вітражі виготовлялись зі скелець інтенсивних барв, а саме синьої та червоної. Пізніше

були впроваджені нові технології (кольорових прозорих емалей), а до вітражного мистецтва було додано багатство кольорів та переваги живопису. Католицька церква однією з перших зрозуміла красу та стала використовувати вітражі. Коли світло проходило через вітраж, то фарбувалося в його кольори та створювало емоційну атмосферу, яка особливо важлива в храмах. Відбувалось це приблизно в першому тисячолітті нашої ери.

Одним з найперших, відомих нам зараз, вітражів був виявлений у монастирі Святого Павла в Англії (рис. 1.3). Його датують 686 роком нашої ери. Проте потрібно відзначити, що спроби створення чогось подібного були й раніше. У ранньохристиянських базиліках V-VI віків вікна заповнювали дуже тонкими прозорими пластинами каменю (алебастру й селеніта), які підбирали з розрахунком, щоб вони складали естетичні орнаменти.

Рис. 1.3. Собор Святого Павла в Англії [8]

Приблизно у другій половині тринадцятого століття, у Європі почали з'являтися, так звані, Аравійські скляні вікна— окремі частини скла вставлялися в мармур або камінь. Візерунок в таких вітражах був не дуже різноманітним, оскільки іслам не допускає ніяких візерунків, окрім геометричних або ж рослинних.

В 1930 році археологи при розкопках виявили три скляних фрагменти Ісуса Христа із хрестоподібним німбом. Вважають, що виготовлення цих фрагментів відноситься приблизно до 540 року нашої ери. А найдревнішим із зразків, які уціліли, є голова Христа з Вейсsemбургського абадства в Ельзасі, Німеччина.

У Середньовіччі одна вітражна панель часто складалась із сотень шматочків скла. Пізніше деякі шматочки вилучались та розписувалися матовими емалевими фарбами й повторно обпікалися. Готові шматочки скріплювали свинцевими смужками (рис. 1.4). Вікна могли досягати висоти у шість метрів, а деякі навіть були вище вісімнадцяти метрів. Для міцності їх ділили на панелі площею декілька квадратних дециметрів, а потім кріпили до розташованих зовні металевих ґрат. На Сході у Середньовіччя також займалися вітражним мистецтвом. Східні вітражі збиралися з окремих шматочків скла, які скріплювали між собою розчином(у тому числі цементним) [9].

Рис. 1.4. Сцени з життя Христа на австрійських вітражах XIV століття [10]

В епоху Відродження вітражі в якійсь мірі стають картинами з реалістичною передачею об'єму. Їх створювали як живопис на склі, беручи за основу полотна відомих художників. В XVI столітті широко поширювалися

невеличкі кабінетні вітражі для прикрашання кімнат. В одинадцятому столітті була оформлена традиційна технологія оформлення вітражів.

Деякі елементи (лика святих, наприклад) розписували спеціальними фарбами додатково, а потім обпалювали в печах для стійкості фарби. В період Ренесансу вітражі все більше були схожими на пейзажні картини. На них були зображені люди і тварини, рослини і річки. Майстри вітражу намагались з максимальною реалістичністю передати малюнок у своїх роботах. До слов'ян класичний вітраж дійшов значно пізніше та через те, що вітражна робота була досить дороговартісною, використовувався в основному в цервах, інколи в будинках вельмож та купців.

У XIX столітті ставлення до вітражу повністю змінилося. Вітражне мистецтво перестало бути суто церковним декором, а його елементи масово використовували в оздобленні світської архітектури для заможних людей. Інтенсивного розвитку цей вид мистецтва набув у XX столітті. Пройшовши через абстракціоністські і сюрреалістичні тенденції, він набув значних трансформацій [11].

Троянда – кругле вікно на фасаді будівлі, яке спершу мало простий вигляд, але з часом почало ставати складнішим (частіше нагадувати пелюстки квітки). Зазвичай відзначалися великими розмірами та мереживним орнаментованим оздобленням з радіальною симетрією заповнення отвору. Також часто оздоблювалися вітражом або скульптурним зображенням людей, яких доля підносила або скидала (подібні вікна отримали назву «Колесо Фортуни»). Особливо відомий термін «готична троянда», тому що даний елемент архітектури був поширений в період готичного стилю [12].

Вперше термін «вікно-троянда» з'явився у XVII столітті та мав відношення до готичного круглого вікна, яке часто зустрічалося на фасадах готичних і романських храмів. Таку назву вікно отримало через схожість багатопелюсткового та симетричного вітража з англійською трояндою, під якою, особливо в той час, мали на увазі квітку шипшини. Готичним стилем троянда не

обмежувалась, круглі вікна спостерігались в будові споруд ще з античних часів. Тому кругле вікно зустрічається по всьому світу в будівлях різного призначення.

Походить «троянда» від римського окулюсу – великого круглого отвору, який призначався, щоб впускати світло та свіже повітря у приміщення. Найзнаменитіший окулюс розташований в Римському Пантеоні на вершині купола. У ранні часи християнської та візантійської архітектури круглі окулюси використовували або на вершинах куполів, або на низьких фронтонах. Кругле вікно з кам'яною рамою з'явилося в античності. Геометричний візерунок троянд був надзвичайно розвинений у римській мозаїці [13].

Спочатку вікна були невеликого розміру і плавно перейшли з романського стилю на готичний. З часом готична троянда стала займати все більше місця на фасадах будівель, надаючи легкості кам'яним спорудам. Після завершення будівництва Собору Паризької Богоматері ці вікна стали практично невід'ємною частиною архітектурного стилю, практично так само, як колони, стрічасті вікна і аркбутани. Однак порівняно з подальшим розвитком цього виду вікон знаменита троянда Собору Паризької Богоматері – не таке вже й велике вікно, особливо порівняно з фасадами Шартра або Сен-Дені [14].

Незважаючи на те, що витоки вікна-троянди йдуть глибоко в старовину, свою сучасну форму і популярність воно отримало саме завдяки готичній архітектурі. Рання готика характеризується досить простою формою троянди, в основному використовується структура колеса і чіткі геометричні форми: круги, трикутники і квадрати. Саме цей стиль отримав найбільшу популярність під час неоготики, завдяки своїй простоті і ефектності. Пізніше готика характеризується більш складним дизайном з великою кількістю стійок і поділів, зі складними формами і комплексної вітражного композицією. Крім того, став збільшуватися і розмір троянд, їм почали виділяти цілі арки поперечних нефів. Також характерними стають витіюваті візерунки, що нагадують язички полум'я, звідси і назва. Ця тенденція знайшла яскраве відображення в круглих вікнах періоду становлення стилю. Візерунки, що нагадують плетуться гілки ліан і заокруглення

латинської S, прикрашають готичний вітраж (рис. 1.5). Троянда в іншому мало відрізняється своїми формами і розмірами.

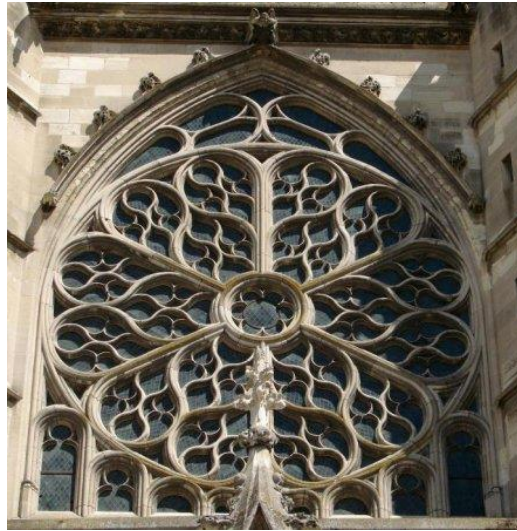

Рис. 1.5. Готична троянда на фасаді собору в Франції [15]

У часи готичного мистецтва часто на вітражі-троянді зображували Судний день. Незабаром троянди стали розміщувати на нефах, де хоча б одна була присвячена Діві Марії. Зв'язок готичної троянди з символом Матері Христа підтримується ще й тим, що Марію часто називають «Містичної розою» і приписують їй символ – квітка шипшини. Однак така символіка з'явилася задовго до того, як вікно стали називати трояндою [16]. Північна троянда у Нотр-Дам, Париж, у центрі має зображення Діві Марії і Дитини Христа у Величі, в оточенні пророків і святих (рис. 1.6) [17].

В готичних соборах та церквах, вікно троянду часто розміщують над Західними дверима, самим основним предметом, який зображено на вітражах цих вікон є страшний суд божий, який за давніми традиціями зображають на фресках або на склі на західній частині стіни споруди. На таких вікнах, Ісус Христос зображений сидячи по середині «світла», а у вогнях докола нього зображають чотирьох Євангелістів, Апостолів, Пророків, Святих і Янголів. Деякі вікна зображають панування Бога над Небом і Землею і містять зображення знаків Зодіаку та роботи, що відповідають циклу місяців календарного року.

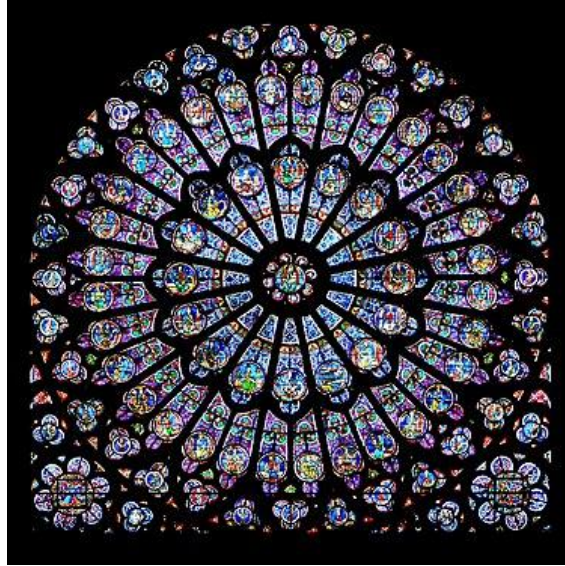

Рис. 1.6 Північна троянда у соборі Нотр-Дам [18].

Коли трояндові вікна побудовані на кінцях трансептів, тоді одне із цих вікон часто присвячене Діві Марії, як Матері Ісуса. В сучасній католицькій традиції, вікно троянда часто асоціюється із Дівою Марією через одне із її імен, яке має відношення до Бернарда Клервоського, і звучить як «Містична троянда». Однак, специфічна асоціація Діви Марії із трояндовим вікном у середньовіччі є малоімовірною, оскільки самої назви «вікно-троянда» не існувало до XVII століття, коли було споруджено декілька таких вікон. Однак, із відродженням готичного стилю в XIX – XX століттях, більшість вітражів, які було встановлено у таких трояндових вікнах, як у нових так і у відновлених церквах були присвячені Діві Марії.

Мозаїчне мистецтво – це одна з найдавніших і найбільш важливих технік декоративного мистецтва, що існувала в багатьох культурах світу протягом тисячоліть. Мозаїка полягає в створенні зображень або орнаментів шляхом розташування малих шматочків різних матеріалів, таких як камінь, скло, кераміка, метали або навіть сучасні синтетичні матеріали. Це мистецтво було надзвичайно популярне в античні часи, але і сьогодні його активно використовують у сучасному мистецтві, архітектурі та дизайні [19].

Мозаїчне мистецтво бере свій початок ще в Месопотамії, у Стародавньому Сході та Греції, де застосовували плитки з каменю для прикраси палаців і храмів. Древня Греція мала важливу традицію мозаїки, особливо в контексті декорування підлог. У Греції це мистецтво стало частиною оформлення публічних і приватних просторів, а з часом набуло популярності в Римській імперії. Римляни значно розвинули мистецтво мозаїки, застосовуючи його для створення великих панелей, зображуючи сцени з повсякденного життя, природи та релігійні сюжети. Римські мозаїки славляться своєю деталізацією та кольоровою гамою, а також технікою створення «мозаїк на підлозі», які використовувалися для прикраси будівель. Римські мозаїки, які залишились з античної епохи, є важливими зразками мозаїчної техніки. Відомі приклади таких мозаїк можна побачити в Помпеях і Геркуланумі [20]. У Візантії мозаїка стала однією з основних форм художнього вираження, зокрема для оформлення церков і християнських храмів. Візантійці застосовували мозаїку для створення релігійних образів, таких як зображення Христа, Богоматері та святих. Ці мозаїки відрізняються не тільки великою деталізацією, а й використанням золотого фону, що символізувало небесний світ. Один із найвідоміших прикладів – мозаїки в церкві Санта-Софія в Константинополі [21]. У середньовіччі мозаїка зберігала своє значення як засіб для створення релігійних зображень, зокрема в християнських соборах і церквах. Проте з появою Ренесансу мозаїка втратила свою домінуючу роль через розвиток інших технік живопису, хоча і залишалася важливим елементом інтер'єрів церков та палаців [22]. В сучасному мистецтві мозаїка продовжує розвиватися як техніка. Відомий каталонський архітектор використовував мозаїку в своїх творах, таких як парк Гуель в Барселоні, де створив яскраві й кольорові мозаїчні панелі [23]. Сучасні художники використовують новітні матеріали, такі як скло, метал і пластик, а також інколи органічні або навіть перероблені матеріали для створення мозаїчних композицій, що можна побачити на фасадах будівель, вуличних інсталяціях або в декоративних елементах інтер'єрів.

Основна ідея мозаїчного мистецтва полягає в створенні зображень за допомогою маленьких частин матеріалу, що розташовуються на підготовленій поверхні. Процес включає кілька етапів:

1. Підготовка основи. Мозаїка може бути виконана на різних поверхнях, від стін до підлог. Проте підготовлена основа повинна бути рівною і міцною.

2. Різка матеріалів. Маленькі шматочки матеріалів, це можуть бути камінці, плитки, скло чи метал та інші, вони нарізаються або ламаються вручну чи за допомогою спеціальних інструментів.

3. Монтаж. Частинки матеріалу прикріплюються до основи за допомогою клею або цементу, створюючи потрібний малюнок або орнамент.

4. Затирання. Після того, як всі частини мозаїки прикріплені, проміжки між ними заповнюються спеціальним розчином, щоб забезпечити стійкість і довговічність.

Для виготовлення мозаїки використовуються різні матеріали, залежно від її призначення та стилістичних особливостей, це може бути камінь, один з найдавніших матеріалів для мозаїк. Він може бути натуральним (наприклад, мармур, яшма) або обробленим. Скло, яке у античні часи використовувалося як спеціальні кольорові шматочки скла, що дозволяли створювати мозаїки з різними ефектами. У Візантії особливо популярні були мозаїки з золотим фоном. У сучасних мозаїках часто застосовують металеві елементи для створення блиску та особливого ефекту. Часто використовують кераміка та фарфор, ці матеріали використовуються для створення мозаїк на підлозі або для декоративних елементів [24].

Сьогодні мозаїка використовується не тільки для прикраси релігійних і публічних споруд, але й в інтер'єрному дизайні, на фасадах будівель, у парках, на площах і навіть у вуличному мистецтві. Мозаїка активно використовується для оформлення арт-об'єктів, пам'ятників, а також в якості інсталяцій в музеях і галереях. Мозаїка залишається важливим видом мистецтва, що поєднує функціональність і естетику, а також продовжує еволюціонувати в рамках сучасних художніх напрямків.

1.2 Дослідження вітражного мистецтва Алли Горської

Алла Горська – українська художниця-шістдесятниця, дисидентка, громадська діячка. Вона працювала з монументальними творами, мозаїкою, графікою та живописом. Також тривалий час створювала ескізи для декорацій театральних вистав за мотивами творів І. Драча, М. Куліша та М. Стельмаха. Разом зі своїм чоловіком Віктором Зарецьким та художниками-однодумцями – Г. Синицею, Г. Марченком, Б. Плаксієм, В. Смірновим працювали над створенням низки монументальних робіт у Донецьку, Києві, Сорокині тощо [25].

Алла Горська в більшості створювала монументальні роботи, які часто мали елементи вітражного мистецтва або споріднені техніки. Однак велика кількість її творів була знищена або зазнала репресій через ідеологічний тиск. А. Горська у своїх мозаїчних роботах часто використовувала техніку, близьку за ефектом до вітражів – гра кольорів, чіткі контури та виразна стилістика. На жаль, через репресії багато робіт художниці було знищено, а інформація про її вітражі обмежена.

Вітраж «Шевченко. Мати» – одна з найвідоміших, проте знищених робіт Алли Горської (рис. 1.6). Це був знаковий витвір монументального мистецтва, створений у 1964 році спеціально для вестибюля Червоного корпусу Київського університету ім. Тараса Шевченка. Робота мала яскраво виражений національний і символічний характер, що і стало причиною знищення роботи. Напередодні відкриття вітраж, було зруйновано адміністрацією університету за розпорядженням партійного керівництва. Скликана постфактум комісія кваліфікувала його як ідейно ворожий, глибоко чужий принципам соціалістичного реалізму [26].

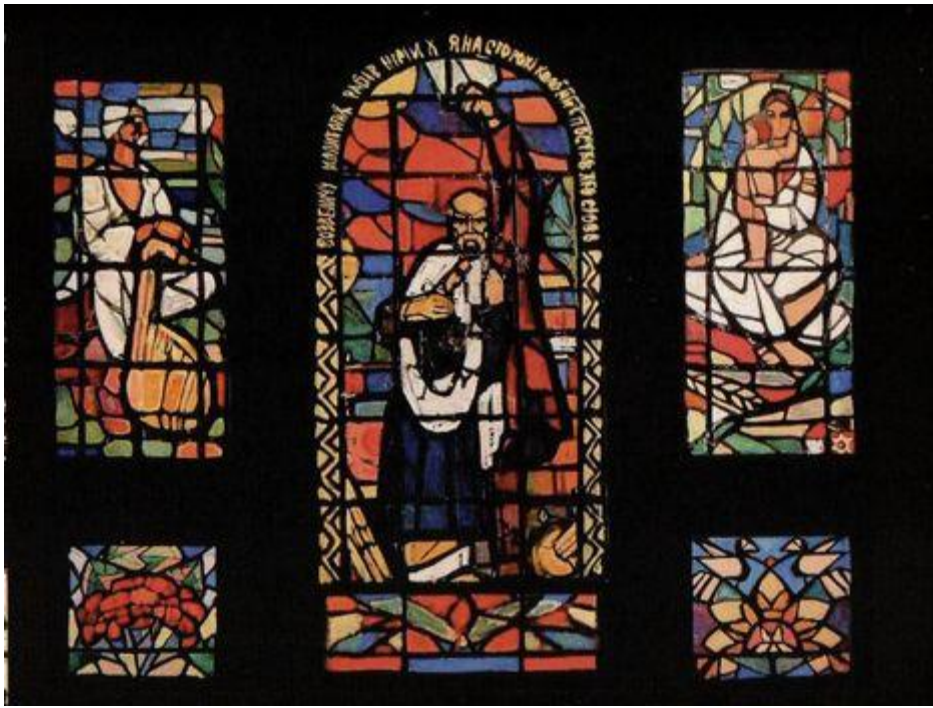

Рис. 1.6. Вітраж (ескіз) «Шевченко. Мати» автори А. Горська, О. Заливаха, Л. Семкіна, Г. Севрук, Г. Забужко, 1964 р. [27]

Художники створили макет вітража у натуральну величину 76 на 89 сантиметри з фарбованого скла, чорних дерев'яних рамок, із мотузками, просякнутими смолою. За допомогою картону та паперу в центрі макету митці зобразили Тараса Шевченка, який однією рукою пригортає мати-Україну, а в іншій тримає високо піднятого Кобзаря. Образ доповнювали рядки: «Возвеличу малих, отих рабів німих, я на сторожі коло них поставлю слово!». Роботу назвали «Шевченко. Мати». На вітражі було зображено постать Тараса Шевченка – центральну фігуру української культури, символа боротьби за свободу і національну ідентичність. Поруч із Т. Шевченком був представлений образ матері – алегорії України. Вона втілювала національну ідею, духовну велич і страждання українського народу. Її постать була виконана у величому, майже іконописному стилі [28].

Яскраві кольори, притаманні вітражному мистецтву, підсилювали виразність композиції. Стиль роботи поєднував народні традиції з сучасними (на той час) художніми техніками. Символічні мотиви, які натякали на національне відродження, підкреслювали незалежність думки і духовну силу України.

1.3 Дослідження монументальних творів Алли Горської

В своїх роботах А. Горська використовувала елементи експресіонізму та сюрреалізму, які допомагали відображати емоції та переживання у творчості. У художниці переважає одна стилістика в роботах, а саме використання яскравих кольорів експресивних форм, вона часто зверталась до абстракції (рис. 1.7). Більшість її робіт вирізняються насиченістю метафоричними образами, глибоким символізмом та філософськими роздумами про існування.

Роботи художниці відзначаються емоційною насиченістю, А. Горська використовувала динамічні лінії та колірні контрасти, що створювали враження руху та енергії. У деяких творах вона втілювала мрійливі, фантастичні елементи, які передавали психологічний стан героїв і їхні внутрішні переживання. Горська часто зверталася до абстрактних форм, що дозволяло їй вільно експериментувати з композицією та колірною гамою.

Поширеною тематикою творчості А. Горської були передача краси природи, української культури та соціальних проблем. Культура та традиції: А. Горська втілювала українські народні мотиви, поєднуючи їх з сучасними мистецькими течіями. Наприклад, в картині «Танці» (рис. 1.8) вона використовує народні елементи, але у більш сучасній інтерпретації. Художниця часто відображала в своїх роботах страждання українського народу та його боротьбу. В своїх творах вона показувала складнощі української історії, зокрема, страждання під час репресій та національного гноблення. Це видно, наприклад, у картинах, де фігурують образи людей, які борються за свої права. В її творчості також простежується дослідження жіночої ідентичності та роль жінки у суспільстві. В багатьох її роботах жінка зображена як символ сили і стійкості. Часто можна зустріти образ Тараса Шевченка в її роботах (рис. 1.9).

Рис. 1.7. Твір «Казка»,
1970 р., автор А. Горська [29]

Рис. 1.8. Картина
«Танці», 1963 р.,
автор А. Горська [29]

Рис. 1.9. Твір «Тарас
Шевченко», 1960 р.,
автор А. Горська [29]

Своїми роботами А. Горська залишила вагомий внесок в українському мистецтві, стала важливою фігурою в контексті українського національного відродження. Її роботи мали значний вплив на молодших художників, що допомагало формувати нові мистецькі течії. Вона була активним діячем культури та виступала за права митців і проти цензури, що сприяло розвитку сучасного українського мистецтва. Її мистецька спадщина залишається актуальною, і досі викликає інтерес як серед мистецтвознавців, так і серед широкої аудиторії [30].

Горська поєднувала традиційні українські мотиви з сучасними художніми течіями, що робило її творчість унікальною і впливовою.

Українська художниця А. Горська відома своїм вагомим внеском у монументальне мистецтво. Її роботи вирізняються глибоким символізмом та використанням традиційних українських мотивів. Художниця використовувала у своїй роботі різні техніки, зокрема, фрески, мозаїки і витвори з кераміки.

Однією з найзначніших її робіт є мозаїка на фасаді будівлі на вулиці Січових Стрільців у Києві, де вона передала дух української культури та історії. Горська А. також активно займалася пропагандою українського мистецтва та була членкинею українського руху 1960-х років, що відстоював права української культури в умовах радянського режиму. Творчість художниці залишила помітний слід у культурному житті України, зокрема, у відновленні традицій монументального мистецтва та пошуку нових форм вираження.

Монументальна робота А. Горської включає в себе створення масштабних художніх проєктів, які поєднують мистецтво з архітектурою. Її роботи часто відзначалися соціальною тематикою та патріотичним підтекстом.

Досить популярними її роботами є мозаїка на станції метро «Золоті Ворота». Це одна з її найвідоміших робіт, де вона використала кольорові керамічні плитки для створення образів, які відображають українську культуру та історію, як, наприклад мозаїка «Боривітер», яка була закрита для перегляду радянською владою, через ідеологічні погляди (рис. 1.10). Вона створила велику кількість фресок для громадських будівель, які, як правило, зображали теми боротьби за свободу та національну ідентичність. Мозаїчне панно «Вітер» в Києві – робота команди А. Горської (рис. 1.11), проте більша частина її графічних й монументальних робіт залишилися в окупованих Донецьку та Маріуполі [31].

Рис. 1.10. Мозаїка «Боривітер», 1967 р. [32]

Рис. 1.11. Мозаїка «Вітер», 1968 р. [33]

У монументальних роботах А. Горська використовувала яскраві кольори та прості, але виразні форми, що робили її творчість зрозумілою та доступною

широкій аудиторії. Її стиль поєднував традиційні українські мотиви з сучасними техніками, що надавало роботам актуальності в контексті часу.

Основними рисами, які притаманні її монументальній творчості, являються символізм, тематичність, громадський простір та інновації. Художниця майстерно впроваджувала українські символи та орнаменти, таким чином відображаючи національну ідентичність. Горська А. активно використовувала українські орнаменти, які символізують єдність народу, природу та духовність. Наприклад, мотиви пшениці і квітів часто вказують на родючість і зв'язок із землею.

Часто мотиви її робіт зверталися до історії, культури та соціальних змін в країні. Її роботи мали мотиви української історії, відображаючи героїзм та боротьбу за свободу. Символи козаків, гетьманів або елементи народних звичаїв підкреслюють цю тематику. Багато з робіт художниці було інтегровано в міське середовище, чим підкреслювали значення мистецтва в повсякденному житті. Горська включала у свої твори символи, що відображають духовність і релігійні традиції. Це можуть бути християнські мотиви або елементи, що відображають віру в природу. Деякі роботи містять елементи соціальної критики, що стосуються суспільних проблем і боротьби за права людини, використовуючи метафори і алегорії. В творчості Горської видно експерименти з формою та кольором, якими вона намагалась створити нові візуальні рішення. Художниця створювала не просто декоративні твори, а глибокі, змістовні полотна, які надихають і спонукають до роздумів, що робить її монументальну творчість унікальною та актуальною.

Стилістика монументальної творчості А. Горської характеризується поєднанням традиційного українського мистецтва з модерністськими елементами. Її роботи часто вирізняються яскравими кольорами, динамічними формами та ритмічними композиціями, що створюють враження руху і життя. Її творчість залишила глибокий слід у розвитку монументального мистецтва в Україні, і досі залишається джерелом натхнення для нових поколінь митців.

1.4 Вплив творчості митців на моду

Творчість художників завжди мала глибокий вплив на тенденції в моді, оскільки дизайнери часто черпають натхнення з мистецтва, використовують його образи, стилі та ідеї для створення нових, інноваційних дизайнів.

Художники, від імпресіоністів до абстракціоністів, впливали на колірні рішення та форми в одязі. Наприклад, роботи П. Пікассо з його кубізмом часто слугували джерелом натхнення для дизайнерів, які використовували геометричні форми і незвичні поєднання кольорів у своїх колекціях.

Художники ХХ століття, такі як С. Далі, зі своїм сюрреалістичним підходом, вплинули на моду своїми незвичними, епатажними ідеями. Цей підхід до розриву з традиціями, створення абсурдних форм і ілюзій часто відбивається у високій моді, де дизайнери, такі як В. Вествуд або Ж.-П. Готьє, створювали колекції, що кидають виклик звичним уявленням про одяг. Часто дизайнери використовують прямі цитати з робіт художників, щоб створити унікальні принти. Наприклад, Ів Сен-Лоран у 1965 році представив колекцію, натхненну роботами П. Мондріана, з чіткими кольоровими блоками, що було запозичено з його картин.

Концептуальні художники вплинули на сам спосіб мислення в моді. Наприклад, роботи М. Дюшана та його «ready-made» об'єкти спонукали до використання незвичних матеріалів в одязі та перетворення звичайних речей на об'єкти моди.

Часто бренди співпрацюють з художниками для створення унікальних колекцій. Бренд Louis Vuitton, наприклад, неодноразово звертався до мистецтва – його колекції за участі сучасних художників, таких як Т. Мураками, додали до бренду нові творчі ідеї, збагативши його візуальну мову яскравими фарбами і незвичними образами [34].

Загалом, художники формують нові горизонти для модних дизайнерів, надихаючи їх на дослідження меж між мистецтвом і модою, створюючи унікальні речі, які поєднують естетичне та концептуальне бачення обох сфер.

Творчість А. Горської має значний вплив на сучасну моду, особливо в контексті використання українських мотивів і традицій, який наразі є дуже популярним. Дизайнери, які прагнуть відобразити національну ідентичність, часто звертаються до її робіт за натхненням, використовують традиційні орнаменти. Мотиви з її фресок та мозаїк інтегруються в текстиль, вишивку та принти, що створює унікальні колекції з елементами народного мистецтва. Також яскраві кольори, характерні для творчості А. Горської, знаходять своє відображення в сучасних модних колекціях, надаючи їм емоційності та динамічності. Сучасні дизайнери, натхненні її ідеями, часто включають в свої колекції елементи соціальної критики, акцентуючи увагу на важливих культурних та політичних темах. У часи глобалізації, коли національні традиції стають особливо актуальними, А. Горська служить прикладом того, як мистецтво може впливати на формування культурної ідентичності. Таким чином, її спадщина продовжує жити в сучасній моді, вносячи елементи українського духу та креативності в нові творчі проекти.

Співпраця між модельєрами та художниками має глибокий вплив на сучасні тенденції моди. Ці партнерства не тільки об'єднують творче бачення, але й впливають на сприйняття споживачів.

Коли дизайнери співпрацюють з художниками, вони часто включають унікальні художні елементи у свої колекції. Це може призвести до інноваційних дизайнів, які виділятимуться на переповненому ринку моди. Така співпраця може надихнути інших дизайнерів на експерименти з візерунками, кольорами та формами, що зрештою призведе до ширшого визнання художніх впливів у моді.

Співпраця дизайнерів з митцями часто відображає культурні рухи чи соціальні проблеми, створюючи платформу для діалогу. Наприклад, партнерство Chloé з Artemisia Gentileschi не тільки відзначає творчість художниці, але й висвітлює теми розширення прав і можливостей жінок та стійкості. Така зосередженість на змістовних наративах може викликати відгук у споживачів, спонукаючи їх шукати бренди, які відповідають їхнім цінностям. У результаті

індустрія моди стає більш налаштованою на культурний діалог, заохочуючи дизайнерів бути більш соціально свідомими.

Такі дизайнери, як Yves Saint Laurent, який створив речі, натхненні П. Мондріаном, демонструють, як мода може переосмислити й оживити історію мистецтва. Ця практика не лише інформує споживачів про оригінальні витвори мистецтва, але й дозволяє їм бути залученими до мистецтва.

Співпраця між дизайнерами та художниками має вирішальне значення у формуванні сучасних тенденцій моди. Поєднуючи мистецьке бачення з дизайном одягу, ці партнерства сприяють інноваціям, культурній обізнаності та унікальній естетиці, яка резонує зі споживачем. Оскільки індустрія моди продовжує розвиватися, вплив мистецтва ймовірно залишатиметься рушійною силою нових тенденцій і творчих проявів.

Сучасні модельєри все частіше звертаються за натхненням до світу візуального мистецтва, створюючи колекції, які поєднують естетику різних мистецьких течій з інноваційним дизайном одягу. Декілька прикладів:

1. У 2020 році Moschino під творчим керівництвом Дж. Скотта передав яскраву суть кубістичних робіт П. Пікассо. Колекція включала одяг великого розміру та грайливі аксесуари, які наслідували сміливі кольори та фрагментарні форми Пікассо. Цей підхід підкреслив, як мода може служити полотном для художнього вираження, дозволяючи користувачам взаємодіяти з мистецтвом у динамічний та особистий спосіб [35].

2. Співпраця Louis Vuitton і японської художниці Yayoi Kusama в 2023 році принесла їй характерний горошок і химерні дизайни в моду класу «люкс». Колекція охоплювала одяг, сумки та аксесуари, використовуючи фірмові мотиви Yayoi Kusama, які викликають відчуття грайливості та креативності. Це партнерство продемонструвало, як сучасні художники можуть впливати на високу моду, роблячи мистецтво доступним у повсякденному житті [36].

3. Колаборація Stella McCartney's з Yoshitomo Nara показала чарівних, але трохи моторошних персонажів художниці, які прикрашали різні речі в її колекції. Це партнерство ознаменувало відхід від мінімалістичного стилю С. Маккартні,

додавши лінії оповіді, яка відображає дослідження Yoshitomo Nara про дитинство та невинність. Поєднання стилю екологічної моди С. Маккартні з художнім баченням Й. Нари є прикладом того, як мода може передавати глибші значення та історії [37].

Ця співпраця між модельєрами та художниками ілюструє жвавий обмін ідеями та естетикою, де мода виходить за межі простого одягу, перетворюючись на форму художнього вираження. Дизайнери не лише запозичують візуальні елементи, але й беруть участь у культурному та історичному значенні творів мистецтва, на які вони посилаються, створюючи діалог, який збагачує як мистецтво, так і моду.

Творчість художників глибоко впливає на моду, оскільки дизайнери черпають натхнення з мистецтва, інтегруючи його образи, стилі та ідеї у свої колекції. Така взаємодія формує синтез моди й мистецтва, де одяг стає засобом художнього вираження. Дизайнери не тільки запозичують візуальні елементи, а й переосмислюють культурне та історичне значення мистецьких творів, створюючи унікальний діалог між двома сферами, що збагачує обидві галузі.

Висновки до розділу 1

В результаті вивчення історичних джерел, наукових досліджень, згадувань у різних книгах та статтях, музеях встановлено етапи розвитку та історичного зародження вітражного й мозаїчного мистецтва, досліджено творчість української художниці-шістдесятниці А. Горської, а також проаналізовано вплив митців на моду та модні тенденції.

Досліджено історичне становлення та розвиток художніх явищ, таких як вітражне та мозаїчне мистецтво. Визначено їх художні особливості колір, композиційні особливості, матеріали.

Проаналізовано творчість А. Горської, української художниці-шістдесятниці, яка відома своєю монументальною творчістю та активною громадською позицією. Визначено, що її художній стиль вирізняється гармонійним поєднанням українських народних мотивів із модерністськими формами, зокрема з експресіонізмом і конструктивізмом, а також яскравою кольоровою гамою, що створює виразні та динамічні композиції. А. Горська в своєму художньому стилі не обмежувалася лише національними формами, а активно експериментувала з новими техніками і стилістичними прийомами. Роботи художниці часто містили елементи народного декоративного мистецтва, зокрема в орнаментальних композиціях. Проте художниця не прагнула сліпо наслідувати традиційні форми, а шукала спосіб переосмислення народної спадщини, збагачуючи її новим змістом. Вибір кольорів у її творах був яскравим і контрастним, що дозволяло створювати живі й емоційно насичені композиції.

Проведено аналіз, як творчість митців особливо розповсюджується на тенденції та естетику в дизайні одягу. Художники та модельєри здавна черпали натхнення в різних мистецьких напрямках, від часів Відродження до сюрреалізму, поп-арту та модернізму. Сьогодні мистецтво допомагає переосмислити моду, її тенденції, ідентичність, красу та суспільні норми, безперервно формуючи нові можливості для обох галузей.

РОЗДІЛ 2 НАУКОВИЙ

2.1 Сучасні тенденції в проєктуванні жіночого одягу

Сучасний напрямок моди відображає не лише естетичні зміни, але й глобальні соціальні, культурні та економічні тенденції. Основні особливості сучасної моди можна розділити на кілька ключових напрямів: популяризація етичної та екологічної моди. Одним із найважливіших трендів сьогодення є стале виробництво одягу та екологічна свідомість споживачів. Відповідно до зростаючого попиту на відповідальні бренди, багато дизайнерів та модних домів застосовують стратегії зменшення впливу на навколишнє середовище, такі як:

- використання перероблених матеріалів і екологічно чистих тканин (наприклад, органічна бавовна, біорозкладні полімери).
- сталий підхід до виробництва (мінімізація відходів, скорочення викидів вуглекислого газу).
- *slow fashion* – мода, що акцентує увагу на якості та довговічності одягу замість масового виробництва та швидкоплинних трендів.

Також широкої популярності набуває гендерна нейтральність. У сучасній моді спостерігається значний зсув у бік гендерної нейтральності. Колекції стають дедалі універсальнішими, і багато дизайнерів використовують унісекс підходи. Це означає, що з'являється відсутність чіткої гендерної розділеності в одязі, особливо у вуличній та спортивній моді. Використання вільних силуетів і універсальних кольорів, які підходять для різних гендерних груп. Акцент на свободу самовираження.

Багато брендів починають використовувати більше *Upcycling* в своїх колекціях. Тенденція до переробки старого одягу або матеріалів для створення нових речей набирає популярність у відповідь на боротьбу з надмірним споживанням. Бренди, такі як «*Marine Serre*», створюють цілі колекції, використовуючи відновлені матеріали та перероблені предмети одягу.

Поєднання культур набуває поширеності. Глобалізація сприяє проникненню різних культур у моду. Це відображається у поєднанні традиційних мотивів із сучасним дизайном. Дизайнери часто черпають натхнення з різних культур, створюючи колекції, що поєднують, наприклад, японський мінімалізм, африканські принти чи українські вишивані мотиви.

Сучасна мода – це більше, ніж просто одяг. Це відображення змін у суспільстві, технологіях та культурі. Мода стає екологічнішою, інклюзивнішою та інноваційнішою, відповідаючи на виклики сучасного світу та потреби нових поколінь споживачів.

Коли ви починаєте працювати над створенням колекції одягу, необхідно уважно дослідити сучасні тенденції, які впливають на моду. Це дає змогу не лише зрозуміти, наскільки актуальним є вибране джерело натхнення, але й допомагає сформуванню чіткого уявлення про те, які елементи чи акценти варто додати, щоб колекція відповідала запитам ринку і викликала інтерес. Аналіз трендів дозволяє вписати вашу роботу в контекст сучасної моди, підкреслюючи унікальність вашого підходу та водночас зберігаючи зв'язок із вимогами часу.

Модні тенденції 2024 року відображають перехід до свідомішого ставлення до одягу, зміщення фокусу на індивідуалізацію стилю та глобальні зміни в культурі й технологіях. Дизайнери намагаються поєднувати естетику минулих десятиліть із інноваційними підходами до матеріалів та виробництва. З кожним роком мода виходить за рамки звичайних уявлень і активно реагує на зміни в соціальних, культурних та екологічних умовах.

В 2024 році модні тенденції відображають прагнення до індивідуальності, сталого розвитку та гармонії з природою, поєднуючи експериментальні форми, класичні елементи та технологічні інновації. Декілька основних трендів в моді:

1. Сталий розвиток і етична мода. Сталий підхід залишається основним трендом, з акцентом на етичне виробництво, перероблені матеріали та довговічний одяг. Дизайнери пропонують функціональні моделі з екологічно чистих тканин, таких як органічна бавовна, перероблений поліестер і біорозкладні матеріали. Бренди намагаються створювати речі з довготривалим

використанням, фокусуючись на якості, а не кількості. Наприклад, Stella McCartney продовжує впроваджувати сталий підхід у свої колекції, використовуючи перероблені матеріали, органічні тканини та зменшуючи викиди вуглецю. Її нові колекції включають екологічно чисті варіанти класичних речей: пальта, створені з переробленого кашеміру, а також взуття з альтернативної шкіри, зробленої з грибів (*Micelium*) [38].

2. Монохром та нейтральні відтінки. Нейтральні відтінки, зокрема пісочний, бежевий, сіро-коричневий і світло-сірий, займають важливе місце в колекціях. Монохромний стиль ставить акцент на витонченості й мінімалізмі, роблячи образи елегантними та універсальними в поєднаннях. The Row, бренд від сестер Олсен, чудово втілює цю тенденцію. Бренд спеціалізується на мінімалістичних силуетах і нейтральних відтінках. У їхніх колекціях 2024 року багато уваги приділяється чистим лініям і класичним формам, що робить акцент на бежевих, пісочних та сірих кольорах.

3. Гіпертрофовані форми та об'єм. Переважають оверсайз-силуети, великі плечі, довгі рукави, багатошаровість. Це повернення до драматичних форм 1980-х років із сучасним прочитанням. В об'ємному одязі поєднуються комфорт та ефектність. Balenciaga під керівництвом Д. Гвасалії продовжує популяризувати тренд на гіпертрофовані форми. У колекціях 2024 року зберігаються об'ємні куртки, великі пальта з широкими плечима та оверсайз-костюми, які кидають виклик традиційним пропорціям одягу.

4. Футуризм і технологічний вплив. Вплив технологій і цифрової культури проявляється в тканинах з металевим блиском, високотехнологічних матеріалах і футуристичних аксесуарах. Віртуальні покази й інтеграція з метавсесвітом також диктують нові форми та текстури. Гарним прикладом є французький бренд Sorerni створив справжній фурор на показах 2022 року, презентувавши «спрей-сукню» на Беллі Хадід [39]. Це демонструє інтеграцію технологій у моду. Дизайнери продовжують активно експериментувати із високотехнологічними тканинами та матеріалами, натхненними космічною ерою.

5. Ретро і ностальгія. Мода продовжує звертатися до минулого. Ретро-стилі 1970-х, 1990-х і початку 2000-х повертаються в сучасних колекціях. Це проявляється у використанні деніму, флористичних принтах, низькій талії та пастельних кольорах. Наприклад, бренд Miu Miu активно звертається до естетики 1990-х і 2000-х років у своїй колекції 2024 року. Мікро-спідниці, що повернулися в моду, низька талія та поєднання деніму з мінімалістичними топами – яскравий приклад ностальгії за цими періодами.

6. Творчий індивідуалізм. Дизайнери закликають до індивідуальності й самовираження, поєднуючи різні стилі, тканини та принти. Модні колекції містять еклектичні деталі – від авангардних рішень до грайливих і нестандартних поєднань кольорів. Gucci, під керівництвом нового креативного директора Сабато Де Сарно, відрізняється еклектичною сумішшю різних епох і стилів. У колекції 2024 року представлені костюми з 70-х років, авангардні принти та яскраві поєднання кольорів, що закликають до індивідуального самовираження.

Мода 2024 року демонструє баланс між інноваціями та традиціями, технологіями й природними матеріалами, експериментами та класикою. Це рік, коли дизайнери активно реагують на запити суспільства про сталий розвиток, самовираження та комфорт. Нові колекції пропонують як футуристичні ідеї, так і ностальгічні повернення до минулих десятиліть, дозволяючи кожному знайти свій стиль.

Модні тенденції 2025 року відобразатимуть ширший контекст глобальних змін, зокрема прагнення до екологічності, технологічного прогресу, індивідуальності та культурного різноманіття. Експерти прогнозують, що основними трендами будуть інноваційні підходи до матеріалів і технологій, зміцнення етичних стандартів у виробництві, а також поєднання традицій і футуристичних ідей.

Основною і найбільш глобальною модною тенденцією залишиться сталий розвиток і циркулярна мода. Однією з найпомітніших тенденцій буде акцент на екологічно свідомій моді. Очікується, що дизайнери продовжать використовувати екологічно чисті матеріали, зокрема перероблені тканини,

тканини, що біологічно розкладаються, і екологічно чисті барвники. Циркулярна мода також відіграватиме ключову роль, просуваючи одяг, який призначений для довшого терміну споживання, повторного використання або переробки, зменшуючи відходи та сприяючи екологічності [40]. Модні тенденції 2025 року орієнтовані на баланс між інноваціями та збереженням культурної спадщини.

Таким чином, сучасна мода відображає глобальні зміни в суспільстві, включаючи соціальні, культурні та екологічні трансформації. Основними тенденціями є сталий розвиток, екологічна свідомість та гендерна нейтральність. Бренди та дизайнери все більше зосереджуються на використанні екологічно чистих матеріалів і методах виробництва, сприяючи зменшенню відходів і викидів. Крім того, зростає популярність концепції *slow fashion*, яка акцентує увагу на довговічності та якості одягу, замість швидкоплинних трендів.

2.2 Інновації в дизайні сучасного одягу

Останні інновації в матеріалах для одягу та текстилі були трансформаційними, поєднуючи стійкість, технології та функціональність для вдосконалення і задоволення сучасних вимог споживачів. Ключовими тенденціями є розумне споживання та екологічно чисті матеріали. Наприклад, такі матеріали, як альтернативна шкіра на основі міцелію і тканини з переробленого пластику, змінюють екологічну моду. Ці інновації зменшують вплив на навколишнє середовище шляхом переробки відходів і мінімізації використання ресурсів. Вирощені в лабораторії матеріали стають популярними завдяки своїй здатності імітувати натуральні волокна без шкоди для навколишнього середовища. Нові технології фарбування є революційними у галузі, завдяки значному скороченню споживання води. Такі безводні процеси не тільки мінімізують вплив на навколишнє середовище, але й пропонують досить широкий спектр яскравих кольорів. Покращені технології біологічного розкладання та переробки дають гарантії, що наприкінці життєвого циклу

текстилю, його можна буде повернути в екосистему або ефективно переробити, мінімізуючи відходи та заохочуючи циклічну економіку в моді [41].

Розумний текстиль і технології являють собою сферу індустрії моди, яка швидко розширюється, поєднуючи межі між модою, технологіями та функціональністю. Технологічні тканини, які забезпечують підвищену міцність, повітропроникність і захист від вологи, все частіше використовуються не лише в спортивному, але й у повсякденному одязі, поєднуючи стиль із корисністю. 3D-друк і маніпуляції з матеріалами являються одними з передових інновацій у тканинах, які дизайнери одягу впроваджують у сферу одягу. Цей підхід до створення одягу є значним відходом від традиційних методів, особливо чудовим поєднанням технологій і моди. Використовуючи 3D-друк, дизайнери можуть створювати складні конструкції, які було б неможливо або непрактично створити за допомогою звичайних тканин і технік шиття [42].

Наприклад, Mylo – матеріал, який створений з міцелію, кореневої системи грибів. Це сучасна альтернатива традиційній шкірі та є біорозкладною, легко обробляється, і вже використовується брендами, як-от Stella McCartney та Adidas [41]. Бренд Adidas створив концептуальні кросівки з матеріалу Mylo (рис. 2.1), які є повністю екологічними [43].

Рис. 2.1. Кросівки бренду Adidas з матеріалу Mylo [43]

Такі бренди, як The New Norm, використовують перероблені матеріали, включаючи пластикові пляшки та навіть одноразовий посуд, для створення

тканин [44]. Бренд співпрацює з іншими індустріями для тривимірного в'язання їхнього одягу. 3D-в'язання схоже на 3D-друк, проте для одягу. Светр та шапочка для в'яжуться прямо з машини без процесу пошиття (рис. 2.2). При традиційному промисловому розкрюванні та пошитті може бути понад 35% відходів тканини. Окрім того, одяг бренду виготовляється на замовлення. Коли покупець натискає «купити», його замовлення починають в'язати, що означає відсутність марних витрат запасів [45].

Рис. 2.2. Продукція бренду The New Norm [46]

Британська компанія Colorifix, яка використовує мікроорганізми для біологічного фарбування тканин, що економить воду та знижує токсичність. У Colorifix вони розробили біологічний процес, який замінює використання шкідливих хімікатів для створення кольору та фарбування текстилю (рис. 2.3). Революційне рішення компанії суттєво зменшує шкоду для навколишнього середовища, одночасно дотримуючись галузевих стандартів якості, не спричиняючи соціальних руйнувань, для максимального позитивного впливу.

Разом із їхніми далекоглядними партнерами вони очолюють глобальний рух за переосмислення майбутнього кольору. Девіз компанії Colorifix: «Наша

місія проста, але глибока: трансформувати галузь і захистити нашу планету, колір за кольором» [47].

Рис. 2.3. Продукція компанії Colorfix [47]

Компанія HeiQ Viroblock створює тканини, стійкі до вірусів та бактерій, які знайшли застосування в медичному одязі. Матеріал HeiQ Viroblock розроблений для пригнічення росту та персистенції бактерій і вірусів з оболонкою на текстильних поверхнях. Це унікальне поєднання передової технології срібла HeiQ і технології везикул як підсилювача. Срібло випромінює іони срібла, щоб придушити бактерії на поверхні тканини. Технологія везикул виснажує вірусну мембрану, тому срібло може працювати ефективніше та швидше, атакуючи серцевину вірусу [48].

Одна з найбільших інновацій у дизайні – це використання технології 3D-друку для створення деталей одягу або навіть цілого одягу. Завдяки 3D-друку можна створювати складні структури, які важко досягти за допомогою традиційного шиття. Це відкриває нові можливості для дизайну та дозволяє створювати унікальні, персоналізовані моделі одягу. Також стає більш поширеним віртуальне моделювання, дизайнери все частіше використовують комп'ютерні програми для моделювання одягу в 3D. Це дозволяє створювати прототипи без необхідності фізичного виготовлення кожної моделі. Такий підхід

значно знижує витрати на тканину та інші матеріали, а також допомагає краще візуалізувати дизайн ще до його виготовлення. Програми такі, як CLO 3D та Optitex, дозволяють створювати реалістичні симуляції одягу [49].

Наразі багато брендів орієнтуються на створення одягу, який буде підходить для будь-якої статі. Гендерна нейтральність та універсальні моделі, які можна адаптувати для різних типів фігур та стилів, стають важливими складовими сучасного модного дизайну. Ці тенденції включають використання спільних елементів одягу, які можна комбінувати в різні стилі для чоловіків і жінок.

Поширеною стає інклюзивність розмірів. Бренди починають активніше створювати колекції для жінок різних розмірів та працюють над зменшенням різниці між стандартами «plus-size» і звичайними розмірами. Це стало частиною більшої тенденції до інклюзивності в моді, що зосереджена на тому, щоб усі жінки, незалежно від форми чи розміру, могли знайти стильний одяг.

Розумні тканини швидко еволюціонували від простих матеріалів, що вбирають вологу, до вдосконалених текстильних виробів, які можуть стежити за здоров'ям і адаптуватися до змін навколишнього середовища. Одяг, який може змінювати колір залежно від вашого настрою, регулювати температуру тіла або ж навіть заряджати пристрої. Інтеграція технологій у жіночий одяг стає все більш популярною. Наприклад, розумні тканини, які можуть вимірювати пульс або навіть відстежувати фізичну активність власника, стають частиною одягу. Вони можуть бути інтегровані в спортивний одяг або навіть елементи повсякденного вбрання. Футболка з вбудованими сенсорами, які дозволяють змінювати колір або дизайн одягу за допомогою додатків на смартфонах чи вбудованих сенсорах [50].

Інновації в дизайні жіночого одягу стають все більш захоплюючими, розширюючи межі можливого в моді. Від технологічних тканин до етичних підходів, від персоналізації до нових матеріалів – майбутнє жіночого одягу буде не лише стильним, а й функціональним та екологічно чистим. Відповідно до цих тенденцій, дизайнери створюють одяг, що дозволяє жінкам виражати свою

індивідуальність, при цьому дбаючи про навколишнє середовище та технологічні інновації.

2.3 Аналіз сучасних програм комп'ютерної графіки

Сучасні системи автоматизованого проєктування одягу (САПР) відіграють важливу роль у текстильній і швейній промисловості, дозволяючи оптимізувати розробку дизайну, створення викрійок та покращенням процесу виробництва. Ці програми поєднують комп'ютерну графіку, 3D-моделювання та алгоритми для підвищення ефективності виробничого процесу. Сучасні САПР значно полегшують проєктування одягу, сприяють оптимізації виробничих процесів і дозволяють створювати конкурентоспроможну продукцію. Вибір програми залежить від потреб компанії, масштабу виробництва та специфіки проєктів.

Популярними функціями сучасних САПР являються: 3D-моделювання, інтеграція з виробництвом, симуляція тканин, масштабованість, можливість експорту даних. 3D-моделювання допомагає створювати реалістичні моделі одягу для віртуального примірювання, що дозволяє зменшити кількість фізичних зразків, прискорюючи процес проєктування. Інтеграція з виробництвом – автоматизовані розрахунки та передача даних відбувається у системі управління виробництвом. Симуляція тканин забезпечує врахування фізичних властивостей тканин, таких як еластичність, жорсткість та товщина. Масштабованість надає можливість змінювати розміри викрійок для різних типів фігур. Експорт даних допомагає підтримувати формат файлів, які можна використовувати на автоматизованих ріжучих машинах [51].

CLO 3D – це одна з найсучасніших програм для 3D-дизайну одягу, яка використовується в модній індустрії для створення віртуальних прототипів. Програма дозволяє дизайнерам швидко тестувати ідеї, моделювати тканини, а також візуалізувати вироби у тривимірному середовищі. Її переваги включають скорочення часу на виробництво зразків, зменшення витрат і екологічний підхід

до проєктування. Програмне забезпечення підтримує як Windows, так і MacOS. Платформа надає доступ до навчальних курсів, відео та документації.

Основними функціями програми CLO 3D є:

- 3D-моделювання одягу, створення реалістичних тривимірних моделей з урахуванням фізичних властивостей тканин (еластичності, жорсткості, ваги), віртуальна примірка на манекенах, які можна налаштувати під реальні розміри або завантажити дані зі сканера тіла, можливість тестування викрійок і перевірки посадки виробу ще до його фізичного виготовлення;

- деталізація, а саме додавання кишень, гудзиків, блискавок та інших аксесуарів для реалістичного відображення виробу;

- манекени з різними параметрами, їх розмір і форма легко змінюються, щоб відповідати реальним вимірам;

- симуляція тканин, яка точно відображає поведінку тканин у реальному світі (наприклад, як тканина падає, мнеться чи тягнеться);

- бібліотека матеріалів, яка дозволяє вибирати готові текстури або створювати власні;

- інтеграція з іншими платформами, як підтримка файлів формату DXF та AI для роботи з Adobe Illustrator та CAD-програмами;

- експорт моделей у формати, придатні для віртуальної та доповненої реальності (VR/AR);

- інтеграція з платформами VR і AR для використання віртуальних примірочних і маркетингових кампаній;

- можливість створювати анімації для демонстрації одягу в русі або на подіумі – комплекти лекал, створені в CAD-системах (наприклад, Lectra, Optitex), можуть імпортуватися та використовуватися для створення 3D-моделей, а внесені зміни в 3D-режимі автоматично синхронізуються з 2D-викрійками;

- інтерактивність у команді – дизайнери можуть переглядати результат у режимі реального часу;

- можливість створення анімацій для демонстрації одягу в русі;

- легке створення різних розмірів одного дизайну з автоматичним перерахунком розкрою;
- підтримка автоматизації викрійок та масштабування для різних розмірів;
- наявність інструментів для розрахунку витрат матеріалів;
- користувачі можуть завантажувати 3D-скани своїх тіл для більш точного відображення посадки одягу, крім того інтерактивна примірка дозволяє виявляти проблеми з дизайном або розкромом.

Програмне забезпечення CLO 3D активно використовується в промисловості. Найрозповсюдженішою є електронна комерція, інтеграція CLO 3D із платформами для віртуальних примірочних (VR/AR) дозволяє покупцям побачити, як виглядатиме одяг, без фізичної примірки. Також бренди використовують програму для створення рекламних пропозицій для споживачів. Великі бренди, такі як Nike та Adidas часто використовують CLO 3D для проектування та віртуального тестування своїх продуктів.

Перевагами програмного забезпечення CLO 3D є:

- швидке створення та перевірка дизайну нових моделей;
- віртуальні прототипи значно скорочують час на створення фізичних зразків і витрати матеріалів;
- візуалізація дозволяє побачити проблеми з дизайном або викрійками ще на ранніх етапах;
- підтримка популярних форматів та синхронізація з іншими програмами.

Використовуючи програмне забезпечення CLO 3D, дизайнери, маркетологи та виробничі відділи можуть одночасно працювати над одним проектом, використовуючи цифрові інструменти [52].

Ще одна поширена САПР – Julivi, багатофункціональна система автоматизованого проектування, яка широко використовується в текстильній і швейній промисловості. Програма підтримує весь цикл створення одягу: від розробки викрійок до оптимізації виробництва. Її гнучкість та багатозадачність роблять її популярною серед підприємств різного масштабу. Julivi працює на

оперативній системі Windows та передбачає технічну допомогу, регулярне оновлення програмного забезпечення та консультації з використання.

Основними функціональними модулями Julivi є:

- конструювання одягу – 2D-проектування – створення базових викрійок із можливістю автоматичної або ручної корекції, автоматизація змін, усі зміни автоматично застосовуються до пов'язаних елементів (наприклад, рукавів, манжетів тощо);

- градація розмірів – використовується для створення багаторозмірних наборів викрійок;

- підтримує автоматичну адаптацію пропорцій для різних категорій одягу (дитячий, жіночий, чоловічий);

- оптимізація розкрою – Julivi використовує алгоритми для розміщення деталей викрійок на тканині, мінімізуючи відходи; включає можливість розрахунку оптимальної кількості матеріалу для певного замовлення;

- управління бібліотеками, матеріалами, інтеграція з базами даних тканин, фурнітури та допоміжних матеріалів;

- Julivi інтегрується з корпоративними системами управління, забезпечуючи контроль над виробничими ресурсами, замовленнями та фінансами;

- присутня можливість створення звітів про витрати матеріалів і часових витрат на виконання проєктів;

- наявні вбудовані навчальні посібники та інтерактивні інструменти для початківців і професіоналів.

Перевагами використання програмного забезпечення САПР Julivi являються точність алгоритмів програми забезпечують високий рівень точності у створенні викрійок і розрахунках витрат матеріалів. Завдяки оптимізації розкрою та автоматизації розробки, програма зменшує обсяг відходів тканин і скорочує час підготовки. Julivi підходить як для великих виробництв, так і для середніх і малих підприємств. Підтримка сучасного обладнання, програма сумісна з плотерами, оцифровувачами, різними типами розкрійних машин.

В промисловості САПР Julivi використовують на швейних фабриках для масового виробництва одягу, включаючи уніформу, спортивний одяг, костюми тощо. Також САПР Julivi використовують навчальні заклади для навчання студентів дизайну одягу та конструювання [53].

САПР Optitex – це програмне забезпечення для автоматизації проєктування одягу, яке дозволяє створювати як 2D-викрійки, так і реалістичні 3D-візуалізації одягу. Програма активно використовується в модній індустрії, масовому виробництві, а також у створенні уніформи, меблевої оббивки й технічного текстилю. Розробники надають матеріали для самостійного навчання. Присутня опція допомоги для вирішення проблем. Надаються програми навчання для професійного використання Optitex. Також доступна версія для тестування.

Головними функціями програми Optitex є:

- 2D CAD (система автоматизованого конструювання) – створення викрійок, інструменти для побудови основних та складних викрійок із високою точністю; редагування викрійок, інтерактивне налаштування контурів. можливість внесення змін у режимі реального часу; перевірка викрійок, інструменти для виявлення помилок у конструкції, таких як неправильні шви, нестиківка деталей; градація розмірів, програмні алгоритми дозволяють створювати викрійки для кількох розмірів одночасно; використовується для стандартних і нестандартних розмірних сіток.

- 3D-моделювання та реалістичні візуалізації – симуляція поведінки тканини, враховуючи її текстуру, товщину, жорсткість та інші фізичні властивості; детальне моделювання фурнітури: гудзики, блискавки, ремінці тощо; віртуальна примірка, тривимірний манекен з налаштуваннями параметрів тіла (зріст, вага, об'єми); анімація моделі для перевірки посадки одягу під час руху.

- Імпорт викрійок із 2D CAD – викрійки, створені в 2D, автоматично інтегруються в 3D для оцінки дизайну.

Розкрій тканини (Marker) – оптимізація розташування деталей, автоматичний розрахунок найкращого розташування деталей для мінімізації

витрат тканини; врахування обмежень щодо текстури тканини (напрямок волокон, симетрія); підтримка великих проєктів, можливість одночасної роботи з великим обсягом деталей; інтеграція з розкрійними машинами, готові до використання файли для автоматичних розкрійних систем; ERP і PLM інтеграція; інтеграція для управління запасами тканин і матеріалів.

- Відстеження всіх етапів виробництва за допомогою підсистеми PLM (Product Lifecycle Management) – це управління життєвим циклом продукту від початкової ідеї до завершення виробництва.

- Сумісність із обладнанням: плотери для друку викрійок, оцифровувачі для переведення паперових викрійок у цифровий формат, розкрійні машини різних виробників.

- Також інноваційними функціями є підтримка анімацій у 3D, створення візуальних ефектів для демонстрації одягу у русі, що використовується в презентаціях і маркетингових кампаніях – інструменти аналізу посадки, автоматичне визначення зон натягу, складок або недостатньої об'ємності; допомагає виправляти конструкцію до початку виробництва; підтримка нестандартних манекенів, моделювання одягу для людей із нестандартними параметрами; рендеринг високої якості, візуалізація з використанням тіней, відблисків і реалістичних кольорів тканин.

САПР Optitex застосовується:

- у модній індустрії для швидкого створення концепцій і колекцій та тестування нових матеріалів і дизайнів без створення фізичних зразків;

- при виробництві уніформи – ефективно допомагає розробляти функціональний та зручний одяг;

- в меблевій індустрії використовують для створення викрійок для оббивки меблів.

Перевагами програми Optitex є те, що віртуальні прототипи значно скорочують кількість фізичних зразків, а оптимізація процесів зменшує витрати матеріалів; реалістичні симуляції допомагають виявляти дефекти до запуску у виробництво; точність викрійок забезпечує ідеальну посадку; використання

програми допомагає зменшити кількість текстильних відходів завдяки точним розрахункам; програма підходить для великих і малих підприємств.

Optitex є ключовим інструментом для сучасних дизайнерів і виробників, які прагнуть оптимізувати процес створення одягу та текстильних виробів, підвищити якість та зменшити витрати [54].

Сучасні САПР значно полегшують проєктування одягу, сприяють оптимізації виробничих процесів і дозволяють створювати конкурентоспроможну продукцію. Вибір програми залежить від потреб компанії, масштабу виробництва та специфіки проєктів.

Висновки до розділу 2

Досліджено, що сучасні тенденції в моді відображають глибокі зміни у суспільстві, включаючи соціальні, культурні та екологічні аспекти. Важливими напрямками є сталий розвиток, екологічна відповідальність і гендерна нейтральність. Бренди та дизайнери все частіше обирають екологічно чисті матеріали та стратегії виробництва, що сприяють зменшенню впливу на навколишнє середовище. Крім того, модні колекції стають більш стійкими, акцентуючи увагу на якості й довговічності одягу, що контрастує з підходом швидкої моди, орієнтованим на швидкоплинні тенденції.

Проведено аналіз модних трендів, та виявлено, що у 2024 році переважали sustainable fashion, гендерно-нейтральний одяг, сміливість у використанні візерунків, в той час як на 2025 рік прогнозують ширший контекст глобальних змін, більше залученості до екологічності, технологічного прогресу, індивідуальності та культурного різноманіття.

Встановлено, що останні інновації в матеріалах для одягу та текстилі були трансформаційними та поєднували стійкість, технології, а також функціональність для вдосконалення і задоволення сучасних вимог споживачів. Набувають поширеності в застосуванні такі матеріали, як альтернативна шкіра на основі міцелію, тканини з переробленого пластику та з'являються нові технології фарбування у галузі. Ці інновації допомагають зменшити вплив на навколишнє середовище шляхом переробки відходів і мінімізації використання ресурсів.

Проаналізовано системи автоматизованого проектування одягу (САПР), які набули поширення у текстильній та швейній промисловості. За допомогою САПР підприємства та бренди оптимізують розробку дизайну, процес створення викрійок. Сучасні САПР значно полегшують проектування одягу, програми поєднують комп'ютерну графіку, 3D-моделювання та алгоритми для підвищення ефективності виробничого процесу.

РОЗДІЛ 3

ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ

3.1 Біосоціальна характеристика типу споживачів

Тенденції моди в Україні є відображенням поєднання традиційних елементів із сучасними глобальними трендами. Українські дизайнери активно переосмислюють національні мотиви, створюючи унікальний стиль, який вирізняє українську моду у світі. Проаналізувавши модні тенденції, можна визначити цільову аудиторію, яка буде зацікавлена у колекції, що проєктується.

Портрет споживача, або цільова аудиторія, – це комплексний і узагальнений образ, який дозволяє визначити ключові характеристики та інтереси потенційних покупців. Завдяки цьому образу можна зрозуміти, хто буде основним споживачем продукту чи послуги, а у випадку створення колекції одягу – це люди, для яких будуть розроблені моделі, з урахуванням їх стилю життя, потреб, вікової категорії та фінансових можливостей. Такий портрет допомагає дизайнерам і брендам краще адаптувати свій продукт до реальних очікувань цільової групи, забезпечуючи відповідність не тільки стилістичним вподобанням, але й культурним, соціальним та економічним чинникам [55].

Провівши аналіз споживачів, виділили соціальну групу людей, мислення, поведінка та вподобання яких впливає на ставлення до моди та сприйняття різних елементів у виборі стилю. На основі поєднаних факторів виділили людей з певними інтересами, які зацікавлені в мистецтві. Колекція одягу, натхненна творами А. Горської, ймовірно, зацікавить споживача, який цінує мистецтво та культуру, а також шанує українське національне надбання. А. Горська – видатна українська художниця, відома своїми монументальними роботами та глибоким зв'язком із народною творчістю. Тому така колекція одягу буде привабливою для таких споживачів:

1. Поціновувачі мистецтва та культури. Споживачі, які цікавляться мистецтвом, особливо українським, будуть зацікавлені в одязі, що відображає

творчість А. Горської. Вони, швидше за все, цінують естетичні рішення, натхненні мистецтвом, і прагнуть виразити свій інтелектуальний інтерес через стиль. Цей сегмент споживачів складається з людей, які активно цікавляться мистецтвом, зокрема українським. Вони відвідують виставки, беруть участь у культурних заходах і прагнуть носити одяг, який відображає їхню інтелектуальну та естетичну чутливість. Твори А. Горської, відомі своєю монументальністю і виразністю, мають сильне емоційне та візуальне навантаження, що робить одяг, натхненний ними, привабливим для людей, які хочуть продемонструвати свою залученість у культурний контекст через свій стиль.

2. Патріотично налаштовані покупці. А. Горська була не тільки художницею, але й активною громадською діячкою, яка підтримувала національні та соціальні рухи. Її творчість є частиною українського культурного відродження, і це приваблює людей, які мають сильний патріотичний настрій. Така аудиторія часто шукає можливість носити одяг, який відображає їхню національну ідентичність, символізує гордість за українську культуру і традиції. Вони оцінять колекцію, що використовує мотиви українського фольклору, орнаменти, національні кольори і символіку, переосмислену в сучасному стилі.

3. Молодь, що прагне культурної самобутності. Молоде покоління все більше звертається до національних коренів, шукаючи способи висловити свою ідентичність через одяг. Вони хочуть носити речі, які мають значення і символіку, що відображають їхню національну ідентичність. Колекція одягу на основі творчості Горської може запропонувати сучасну інтерпретацію традиційного мистецтва, що стане для молодих людей способом вираження своєї культурної самобутності в сучасному світі.

При формуванні групи споживачів велике значення мають антропоморфологічні, емоційно-психологічні та соціально-демографічні ознаки. Завдяки визначенню усіх цих показників сформовано цілісний образ споживача. Антропо-морфологічні ознаки – це стать, вікова група та зріст повнотна група, також постава, тип фігури та ін. До емоційно-психологічних ознак входять тип темпераменту, характер, ставлення до моди, уподобання щодо стилю в одязі та

аксесуарах, уподобання щодо кольорової гами, матеріалів, тощо. До соціально-демографічних ознак відносять місце проживання, вид діяльності, сімейний стан та рівень матеріального забезпечення.

Необхідно також враховувати повнотну групу і вік зі статурою. Оскільки, одяг, який переважає у стилі молодих людей, частіше виглядає не коректно на більш старшій віковій групі через їх стиль життя, так само зі зростом та вагою. Виділяють, в основному, три вікові групи для дорослого населення: молодша (від 18 до 29 років), середня (від 30 до 44 років) та старша (від 45 років і старше). Повнотні групи прийнято поділяти на чотири: 1-а група з повнотою 4 см; 2-а група з повністю 8 см; 3-я група з повністю 12 см; 4-а група з повнотою 16 см.

На основі обчислення пропорцій тіла в анатомії зазвичай виділяють три основні типи статури людини: доліхоморфний, мезоморфний, брахіморфний. Важливо враховувати й поставу, адже це – звичайна поза для людини у спокої та при русі [56].

Після того як визначено антропо-морфологічні ознаки, варто зазначити емоційно-психологічні ознаки. Тип темпераменту та характер є одними з головних складових цих ознак. Темперамент відображає біологічні та успадковані особливості, а характер соціальний та культурний внесок людини. Темперамент поділяється на чотири групи: холерик – це пристрасні та енергійні люди, які швидко впадають у лють; меланхоліки – сумні люди, що вони засмучуються і мають велику художню чутливість; флегматики – холодні та раціональні люди; сангвініки – щасливі та оптимістичні люди, які виражають прихильність до інших людей та впевнені в собі.

Потенційними споживачами колекції є молоді люди молодшої (від 18 до 29 років) та середньої (від 30 до 44 років) вікової групи. Переважають люди, які слідкують за модними тенденціями, а також ведуть активний образ життя – люблять відвідувати концерти та фестивалі, виставки, музеї тощо (табл. 3.1).

Біосоціальна характеристика типу споживачів

Антропо- морфологічна ознаки	Стать	Жіноча
	Вік	Молодша, середня
	Зріст	170-175
	Статура	Мезоморфна
	Повнотна група	Друга
	Постава	Нормальна
	Форма обличчя	Овал
	Довжина шиї	Середня(нормальна)
Емоційно- психологічні ознаки	Тип темпераменту	Сангвінічний
	Характер	Циклотимік
	Ставлення до моди	Слідкує за модними тенденціями певного напрямку (особливо тенденціями субкультур)
	Уподобання щодо стилю в одязі, аксесуарів, кольорової гами	Одяг з цікавими формами, поєднаннями кольорів або додавання різних елементів оздоблення.
Соціально- демографічні ознаки	Місце проживання	Мегаполіс
	Вид діяльності	Студент/ має роботу
	Рівень матеріального забезпечення	Середній

Колекція одягу, натхненна творчістю А. Горської, розрахована на широку аудиторію людей, які цінують унікальні, культурно значущі та символічні речі. Вона привабить поціновувачів мистецтва, патріотично налаштованих покупців, молодь, що прагне відновити національну самобутність, а також прихильників етичної та екологічної моди. Це люди, для яких одяг – не просто предмет гардеробу, а спосіб виразити себе, свої переконання та ідентичність.

3.2 Трансформація творчого джерела в модель-образ та створення «планшета ідей» в графічних програмах

Основним джерелом натхнення для створення авторської колекції жіночого одягу є творчість української художниці-шістдесятниці А. Горської та елементи вітражного та мозаїчного мистецтва, які А. Горська також використовувала у своїх роботах. Завдяки синтезу візуального мистецтва та моди, виразні елементи творчості митців стають джерелом натхнення для створення унікального одягу. Горська А. – одна з ключових постатей українського модернізму та шістдесятництва, художниця працювала в техніках мозаїки, живопису та графіки, вплітаючи національні мотиви, символіку, кольори та соціально-політичні ідеї в свої твори.

Провівши аналіз робіт художниці виявлено, що в її роботах присутнє використання символіки, виразного поєднання кольорів, етнічних мотивів (Додаток Г). Виразними є геометричні композиції, кольорові контрасти, особливо насичені червоні, сині та зелені тони. Для створення дизайну колекції жіночого одягу з її робіт взято використання насичених кольорів, геометричних форм, асиметричність лінії та конструкції, які відображенні в композиційній динаміці її робіт [61]. Використано фрагменти аплікацій, що також є елементами робіт А. Горської. Створено «планшет ідей» (рис. 3.1). В моделях колекції використовуються акценти з домінуючими яскравими кольорами, з контрастними лініями.

Рис. 3.1. «Планшет ідей» для колекції жіночого одягу

Проаналізувавши, різноманітні колекції, у дизайні яких використовується творчість митців та дослідивши роботи художниці А. Горської, як джерело натхнення, виокремлено наступні напрями композиційних побудов колекції: структурна архітектура костюму виражена пропорціями, кольорами та лініями, що передають композиційні особливості робіт Горської А., а саме геометричні елементи, контрастність та поєднання кольорів, експресивність форм і використання мотивів абстрактного мистецтва. Вишивка та мозаїчні мотиви надають колекції етнічного колориту, але силуети залишаються сучасними та елегантними. Переважають яскраві кольори, які символізують емоційну насиченість творчості Горської, а також глибокі, насичені відтінки для елегантних вечірніх образів. Мотиви мозаїчного мистецтва, кольорові поєднання з яскравих акцентів вітражів з однотонним контрастним тлом – всі ці стилістичні елементи поєднуються з сучасною модою.

3.3 Опис типу та структури колекції, яка проєктується

Асортимент одягу в колекціях залежить від різних чинників, включаючи цільову аудиторію, концепцію дизайну, сезонність, матеріали та

функціональність. Зазвичай основні характеристики асортименту в модних колекціях – сезонність, категорії продукції, матеріали, цінова категорія, колірна палітра колірна палітра, силуети та покрої, функціональність.

1. Сезонність. Асортимент колекцій одягу часто поділяється на сезонні цикли – весна-літо та осінь-зима. Колекції весна-літо зазвичай включають легкі тканини, світлі кольори, комфортні крої та акцент на вентиляцію підодягового простору і свободу рухів. Зимові колекції орієнтовані на утеплення, тому використовуються важчі тканини, багатошаровість, темніші відтінки та об'ємні силуети.

2. Категорії продукції. Модні колекції зазвичай складаються з різних категорій одягу, щоб задовольнити широкий спектр потреб споживачів, а саме:

- Верхній одяг (куртки, пальто, плащі) – важливий елемент у зимових і демісезонних колекціях.

- Повсякденний одяг (сукні, футболки, штани) – базові речі, які використовуються на щоденній основі.

- Вечірній одяг (коктейльні сукні, смокінги) – призначений для особливих випадків, з акцентом на елегантність і стиль.

- Спортивний одяг – популярний в умовах зростання інтересу до активного способу життя.

3. Матеріали. Матеріали, з яких виготовляється одяг у колекціях, є ключовим елементом, що впливає на характеристики асортименту. Дизайнери вибирають тканини в залежності від цілей колекції, наприклад:

- Натуральні тканини (бавовна, льон, шерсть) – часто використовуються в екологічно свідомих або люксових брендах.

- Штучні та синтетичні тканини (поліестер, нейлон) – застосовуються для зменшення вартості, додавання функціональності (водостійкість, легкість) або створення сучасних дизайнів.

4. Цінова категорія. Асортимент також визначається ціновою політикою бренду:

- Люксові колекції часто використовують високоякісні матеріали, інноваційні крої та складні техніки виробництва, що робить їх дорожчими.

- Мас-маркет орієнтується на доступність, пропонуючи модні речі за більш демократичними цінами.

- Преміум-сегмент знаходиться між цими двома категоріями, поєднуючи відносно високу якість з порівняно помірними цінами.

5. Колірна палітра. Кольори є важливим аспектом асортименту, оскільки вони визначають естетичну спрямованість колекції:

- Трендові кольори – часто базуються на прогнозах Інституту кольору Pantone та інших трендсеттерів. Щороку змінюються домінуючі відтінки, які визначають модні колекції.

- Класичні кольори (білий, чорний, сірий) – завжди залишаються актуальними в будь-якій колекції через свою універсальність і практичність.

6. Силуети та покрої. Кожна колекція має свій характерний силует, який відображає загальну концепцію. Останнім часом тенденції часто включають:

- Оверсайз – зручний, розслаблений крій, що передбачає об'ємні форми та багатошаровість.

- Приталені та структуровані силуети – підкреслюють фігуру і використовуються для створення більш формального або елегантного вигляду.

- Асиметрія та еkleктика – притаманний для авангардних колекцій, що акцентують увагу на індивідуальності та нестандартних рішеннях.

7. Функціональність. Багато сучасних колекцій фокусуються на багатофункціональності одягу. Це може бути:

- Спортивний стиль, що поєднує комфорт і естетику.

- Модульні або трансформовані вироби, що дозволяють змінювати вигляд одягу (змінні рукави, багатофункціональні кишені).

Проведено аналіз та виявлено, що асортимент одягу в колекціях визначається багатьма факторами: від сезонності та цінової категорії до матеріалів і концепції дизайну. Він орієнтований на задоволення різноманітних

потреб споживачів і відображає актуальні тенденції в моді, культурі та суспільстві [57].

Колекцію жіночого одягу, натхнену творчістю української художниці А. Горської, виконано на основі дослідження її мистецької спадщини та адаптацію естетичних ідей до сучасного дизайну. Горська А. була представницею шістдесятництва, відомою своїми монументальними роботами, вітражами та мозаїками. Проаналізувавши творчість художниці, виявлено, що в її роботах поєднані геометричні форми з яскраво вираженими національними мотивами, абстрактні символи, що відображають соціальні, культурні й політичні теми. Її творчість має колоритну палітру, в якій домінують червоні, сині, чорні, жовті та зелені відтінки.

Основною ідеєю колекції є гармонійне поєднання культурної спадщини із сучасними трендами. В розроблених ескізах колекції жіночого одягу, відображено абстрактні геометричні форми, які нагадують мозаїчні фрагменти та притаманні художниці. Нашиті форми як центральний елемент декору, вони з'являються на комірах, манжетах, спинках та передніх частинах виробу. Розроблено чотири блоки жіночого одягу. Повсякденний блок з комфортними діловими силуетами. Діловий блок з чіткими лініями та стриманими формами. Святковий одяг із акцентом на яскравий декор. Спортивний одяг із легкими тканинами та яскравим декором. Колекція орієнтована на використання екологічних матеріалів, таких як: органічна бавовна, льон, шерсть для повсякденного та ділового одягу. Шовк, віскоза для святкового блоку. Синтетичні матеріали з переробленої сировини для спортивного одягу.

Для створення декоративних мозаїчних акцентів на одязі, використано яскраві кольори, червоний, синій, жовтий, білий, їх відтінки та різні поєднання для створення акцентних та контрастних композицій, які нагадують монументальні роботи А. Горської (рис. 3.2). Розробляючи ескізи колекції жіночого одягу, було трансформовано художні мотиви робіт художниці у текстильні орнаменти. Твори А. Горської, особливо її мозаїки та вітражі, переосмислюються через геометричні візерунки та абстрактні композиції,

перенесені на тканину за допомогою різнокольорових нашивок. Елементи аплікації з тканин різних текстур імітують мозаїчні фрагменти, які А. Горська використовувала у своїх роботах. Використання контрастних матеріалів створює ефект тривимірної композиції на одязі. Таким чином, поєднання творчості А. Горської з сучасним дизайном створює унікальну колекцію, яка гармонійно поєднує мистецьку спадщину з актуальними модними тенденціями.

Рис. 3.2. «Прапор перемоги», ескіз мозаїки, автори Горська А., Смирнов В., Зарецький В., 1968 р. [58]

Таким чином колекція жіночого одягу натхненна яскравим і самобутнім мистецьким доробком української художниці-щістдесятниці А. Горської, чия творчість поєднує українські народні традиції з модерністськими підходами. Колекція втілює її унікальний стиль у сучасному жіночому гардеробі, зберігаючи баланс між автентикою, естетикою та сучасними тенденціями.

Висновки до розділу 3

У результаті проведеного дослідження визначено споживача колекції жіночого одягу, натхненої творчістю української художниці А. Горської – вона спрямована на молодь та людей середнього віку, які активно слідкують за модними тенденціями та ведуть активний спосіб життя. Дана група споживачів часто відвідує культурні заходи, такі як концерти, фестивалі та виставки, що вказує на їх зацікавленість у мистецтві та культурі. Колекція розроблена для споживачів, які шукають унікальні, значущі й символічні речі, віддаючи перевагу національній самобутності, для прихильників етичної та екологічної моди, для поціновувачів мистецтва та молоді, яка прагне виразити свої переконання та ідентичність через одяг.

Досліджено трансформацію творчого джерела, а саме робіт А. Горської, в модель-образ одягу. Виділено кілька основних композиційних напрямів для цієї колекції. Архітектурні елементи костюму виражаються через пропорції, кольори та лінії, які відображають геометричні форми, контрастність, а також елементи абстракції, притаманні роботам художниці. Вишивка і мозаїчні мотиви додають особливості декору, однак силуети залишаються сучасними та елегантними. Колекція поєднує яскраві кольори, що символізують емоційну насиченість творчості художниці, з глибокими, насиченими відтінками, що підходять для вечірніх образів. Мотиви мозаїки і кольорові контрасти, натхненні вітражами, гармонійно інтегровані з сучасними модними тенденціями. Аналіз творчості художниці показує, що її роботи, зокрема геометричні форми та мозаїчні мотиви, можуть бути гармонійно інтегровані в сучасну моду.

Досліджено формування асортименту одягу в модних колекціях, що відбувається на основі багатьох взаємопов'язаних факторів, які впливають на його склад та характеристики. Основними з них є сезонність, що визначає вибір тканин і фасонів, цільова аудиторія, функціональність, а також загальна концепція дизайну, що відображає ідею колекції.

В межах визначеного проєктного образу створено концепцію та розроблено структуру колекції жіночого одягу, яка складається з чотирьох блоків: святковий, діловий, повсякденний та вишуканий. Кожен блок виконано з використанням різних художніх рішень, оскільки передбачено використання прикрас в різних ситуаціях відповідно потреб споживача.

РОЗДІЛ 4

ПРОЄКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

4.1 Характеристика асортименту та вибір моделі

Асортиментний склад колекції представляє собою лінійку одягу, яка включає топи, блузи, спідниці, сукні та штани, задовольняючи якомога більше потреб споживача. Також в залежності від призначення колекція поділена на блоки: святковий, діловий, повсякденний та вишуканий.

В першому блоці святкового одягу асортимент представлений сукнями, спідницями та блузами, які мають оздоблення вишивкою нитками та елементами схожими на мозаїку та абстрактні нашивки, присутні більш виражені мотиви творчості художниці А. Горської (додаток Д). Ключові елементи цієї колекції натхненні творчістю видатної художниці-шістдесятниці А. Горської, яка відома своїм поєднанням народних мотивів із модернізмом. Урочисті сукні відзначаються декоративною оздоблювальною вишивкою нитками. Геометричні орнаменти створюють динамічні композиції, які є відсилкою до робіт А. Горської, відомої своїм монументальним мистецтвом і сміливими кольоровими поєднаннями. Деякі моделі прикрашені абстрактними аплікаціями, що додають сукням сучасної вишуканості. Серед спідниць переважають моделі А-силуету з декоративними нашивками у вигляді мозаїчних фрагментів. Використовуються контрастні кольори – червоний, чорний, синій, що створюють візуальну гру та нагадують про яскраву палітру творчості А. Горської. Вишукані блузи з легкої тканини (шовк, льон) прикрашені делікатною вишивкою, що імітує вітражні елементи. Мотиви квітів і абстракцій, які художниця часто використовувала в своїх творах, надають святковому образу глибокого символізму та мистецької витонченості.

Другий блок, повсякденний, також включає блузи, спідниці, сукні, топи, кардигани, які оздоблені вишивкою нитками та такими ж елементами з тканини (додаток Д). В другому блоці поєднані практичність з естетикою мистецтва. У

виробах цього асортименту також простежуються мотиви творчості художниці А. Горської, які втілюються у вигляді декоративних нашивок, схожих на мозаїчні композиції. Блузи виконані з натуральних тканин (бавовна, льон), що забезпечує комфорт для повсякденного носіння. Декоративні нашивки, переважно геометричних форм, розміщується на рукавах, комірцях або по центру виробу. Орнаменти нагадують стиль монументальних робіт Горської А., створюючи художній акцент навіть у простих фасонах. Прямі та трапецієподібні спідниці прикрашені мозаїчними нашивками з тканин контрастних кольорів – синього, червоного, жовтого та їх різновидів відтінків. Такі декоративні елементи додають виробам художнього характеру, перетворюючи їх на акцент у повсякденному образі. Лаконічні фасони суконь прямого або вільного крою декоровані нашитими елементами, які імітують вітражні та мозаїчні композиції А. Горської. Мінімалістичні топи зі стриманими мозаїчними аплікаціями на плечах або грудях. Використовуються абстрактні форми, що додають виробам динамічності та індивідуальності. Кардигани вільного або приталеного силуету, виготовлені з м'яких трикотажних тканин. Основний акцент – вишиті або аплікативні елементи на манжетах та спині, що створюють мозаїчний ефект. Такий декор додає глибини та робить кардиган центральним елементом повсякденного образу. Одяг другого блоку створений для щоденного використання, але водночас вирізняється художньою виразністю.

Третій блок, діловий, представлений штанами, кофтами, блузками, жакетами, спідницями, сукнями, які більш стримано оздобленні та адаптовані для офіційних або корпоративних заходів, але водночас зберігають у собі художні акценти, що вирізняють їх з-поміж класичного ділового одягу (додаток Д). Штани мають класичний прямий або звужений крій. Стримане оздоблення у вигляді геометричної нашивки розміщені вздовж кишень або по бічних швах. Мотиви нагадують структуровані мозаїчні фрагменти в стилі робіт А. Горської. Кофти виготовлені з легких трикотажних або вовняних тканин, ідеально підходять для поєднання з жакетами. Оздоблення – це мінімалістичні нашивки у вигляді абстрактних ліній або невеликих фрагментів, що нагадують вітражні

композиції художниці. Класичні блузки – зі стриманими мозаїчними нашивками на комірі, манжетах або уздовж планки. Вишивка виконана тон в тон, що додає виробам вишуканості та зберігає діловий дрес-код. Використовуються тканини з шовку та бавовни, зокрема атлас для створення елегантних силуетів. Жакети мають лаконічний крій з акцентом на якість крою та матеріалу. Вишивка чи аплікації розташовані на лацканах або уздовж лінії плечей, що створює легкий акцент на деталях. Використання мозаїчних мотивів додає індивідуальності, але не порушує загальної строгості образу. Спідниці з мінімальними нашивками або вишивкою на подолі чи поясі. Чіткі лінії та палітра гармонійно поєднуються з іншими елементами ділового гардероба. Прямі або приталені сукні довжини міді з акцентами у вигляді абстрактної вишивки на плечах, рукавах чи в зоні декольте. Орнаменти адаптовані до ділового стилю через використання стриманих кольорів. Цей блок ділового одягу розроблений для тих, хто цінує якість, стиль і бажає підкреслити свою індивідуальність навіть у рамках формального дрес-коду.

В четвертому блоці спортивного стилю представлені кофти, штани, шорти, худі, які оздоблені вишивкою нитками та абстрактними елементами, які гармонійно інтегрують художні мотиви у сучасний спортивний дизайн. (додаток Д). Блок поєднує функціональність і мистецтво, створюючи комфортні та стильні образи для активного способу життя. Асортимент складається з кофт, штанів, шортів та худі, які гармонійно інтегрують художні мотиви у сучасний спортивний дизайн. Легкі та утеплені моделі кофт з трикотажу чи флісу, доповнені абстрактними вишивками на рукавах або вздовж плечей. Мотиви нагадують мозаїчні фрагменти та яскраві орнаменти, натхнені роботами А. Горської. Використання насичених кольорів, таких як синій, червоний, зелений, створює динамічний вигляд. Спортивні штани зі зручним кроєм, еластичним поясом і вставками з декоративною вишивкою уздовж бокових швів або в зоні кишень. Мотиви вишивки передають мозаїчний стиль і створюють баланс між практичністю та естетикою. Зручні шорти для тренувань із вставками абстрактних нашивок на боках або ззаду. Оверсайз або приталені худі з

капюшоном, декоровані абстрактними елементами та мозаїчними вставками на грудях, спині або капюшоні. Цей блок спортивного одягу підходить для тих, хто прагне виразити свою індивідуальність через одяг навіть під час тренувань або активного відпочинку, демонструючи водночас любов до мистецтва.

Для виготовлення в матеріалі було обрано третій блок колекції – діловий, який складається з штанів, кофт, блуз, жакетів, спідниць, суконь. В матеріалі представлено три моделі блоку, а саме костюм – кімоно зі спідницею та дві сукні (додаток Е).

4.2 Художньо-технічне оформлення та опис зовнішнього вигляду моделі

В асортименті швейних виробів особливо важливе місце займає верхній одяг, який є одним із ключових елементів будь-якої колекції. Верхній одяг охоплює широкий спектр різноманітних моделей, що відрізняються за кроєм, матеріалами та призначенням. У цій категорії виділяються кілька основних груп, які включають: пальто, напівпальто, плащі, жакети, куртки.

Ці вироби відрізняються не лише за зовнішнім виглядом і стилем, але й за функціональними характеристиками, такими як теплові властивості, водонепроникність, зносостійкість та комфорт. Верхній одяг має важливе значення у створенні загального вигляду колекції, впливаючи як на її практичну, так і естетичну привабливість.

Для виконання в матеріалі було обрано модель з блоку ділового одягу. Опис зовнішнього вигляду та формування вихідних даних для одержання базової конструкції даної моделі представлені у таблицях 4.1 та 4.2. В матеріалі виготовлявся комплект одягу, який призначений для святкових подій або ж ділових зустрічей, він складається з верхньої частини комплекту – кімоно та нижньої – спідниці. Костюм виконаний в стилі мінімалізм. Верх та спідниця мають декоративні деталі, а саме вшиті геометричні елементи. Для матеріалу, з якого виконаний костюм, а саме верх – кімоно та низ – спідницю, було обрано

тканину катон чорного кольору, а також різновиди інших тканин, які відрізнялись тонами зеленого кольору та утворювали абстрактні композиції як елементи оздоблення.

Таблиця 4.1

Вихідні данні для одержання конструкції кімоно

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	2	3
1	Асортимент (вид виробу)	Кімоно
2	Поло-вікова ознака	Жіноча, молодіжна вікова група
3	Силует	Вільний, оверсайз
4	Покрій	Із вшивним рукавом
5	Розмірно-полнотна ознака	170-92-100
6	Прибавка Пг	4 см
7	Матеріал	Софт-коттон

Таблиця 4.2

Вихідні данні для одержання конструкції спідниці

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	2	3
1	Асортимент (вид виробу)	Спідниця
2	Поло-вікова ознака	Жіноча, молодіжна вікова група
3	Силует	А-силует
4	Покрій	
5	Розмірно-полнотна ознака	
6	Прибавка Пг	
7	Матеріал	

Розроблено технічний рисунок кімоно (рис. 4.1), за яким модель виконувалася в матеріалі.

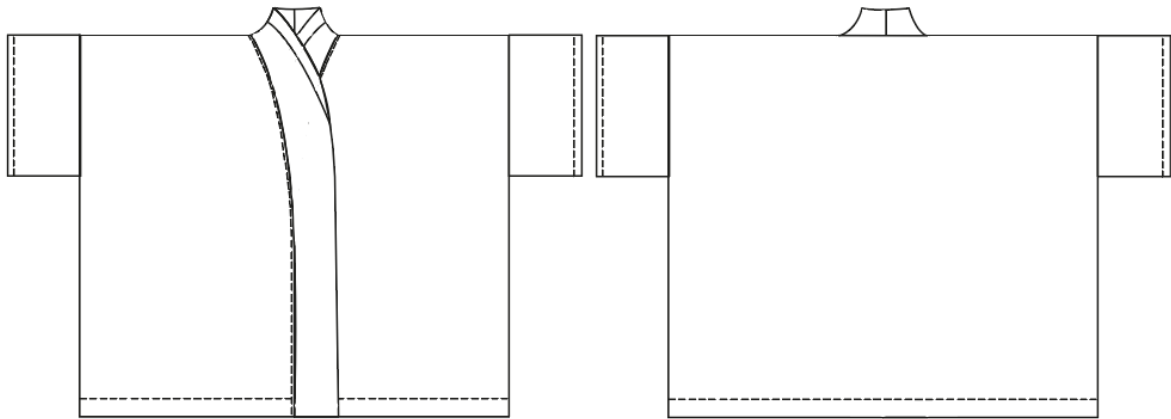

Рис. 4.1. Технічний рисунок моделі. Вид спереду та ззаду.

Опис зовнішнього вигляду з характеристикою конструкції виробу в цілому й окремих частин. В сьогоденні кімоно використовується не тільки як традиційне японське вбрання, а й у повсякденному і не тільки житті. Призначене для теплих весни-осені та літнього періодів, для жінок різної вікової групи та різних типорозмірних груп. Для виготовлення кімоно використовується тканина коттон, що має відносно невелику вагу і при цьому приємна до тіла. Кімоно вільного силуету. Виточки відсутні. Рукав довгий вшивний, прямий за формою. Присутня планка. Комір шалевий.

4.3 Вибір і обґрунтування методу отримання конструкції виробу

Кімоно – це традиційний японський одяг, який має багатовікову історію та вирізняється характерним кроєм: прямими лініями, вільним силуетом і мінімальною кількістю швів. Конструкція кімоно не відповідає сучасним європейським стандартам конструювання одягу, тому підхід до його створення має свої особливості. Вибір методу конструювання залежить від типу кімоно,

його призначення (може бути традиційне або ж сучасне), а також від матеріалу, з якого воно виготовляється.

Для створення кімоно в костюмі з колекції жіночого одягу на основі художньо-образних особливостей творчості А. Горської було використано метод площинного крою. Площинний крій кімоно є традиційним японським методом створення одягу, який базується на використанні простих прямокутних форм, без складних вигинів або виточок та з мінімальним втручанням у структуру тканини. Такий крій забезпечує економію матеріалу, мінімізує відходи, підкреслює природний вигляд тканини та конструкція легко масштабується під будь-який розмір. Основними особливостями методу є те, що крій в ньому симетричний: кімоно складається з двох основних прямокутних полотен для передньої та задньої частин. Ширина такого полотна визначається шириною тканини (зазвичай близько 36-40 см у традиційному японському текстилі). Довжина кімоно регулюється шляхом підгину (традиційна назва окуро), а ширина може бути адаптована за допомогою поясу (зазвичай обі). Також у рукавів (сода) прямий крій рукавів, які теж виготовляються з прямокутних частин.

Для виготовлення кімоно потрібні матеріали: тканина, крейда або спеціальне мило (для розмітки тканини), ножиці, лінійка та швейна машина для кінцевого з'єднання усіх елементів. Далі важливо визначити кількість тканини, яка залежить від розмірів людини. Довжина кімоно вимірюється від плеча до середини стегна (або ж бажаної довжини) та додаються додаткові 20-30 сантиметрів для підгину. Ширина кімоно залежить від ширини тканини.

Традиційно кімоно складається з п'яти частин:

- основних полотен переду та спинки, беруть два однакових прямокутники для переду (ліва та права частини) і прямокутник для спинки;
- рукави, прямокутні полотна шириною приблизно 30-35 сантиметрів (зазвичай залежить від бажаної довжини рукава);
- комір – це вузький прямокутник шириною 6-8 сантиметрів та довжиною близько 1,5 метра (для обробки та підгину);

- підкладка переду (додаткові частини, які пришиваються до основних полотен) [59].

Спершу підготовлюють тканину. Вирізають прямокутники для передніх частин, спинки та рукавів відповідно до розмірів. Далі з'єднують передні частини зі спинкою. Деталі пілочок та спинки з'єднують по плечовим швам. Рукава вшиваються в пройми, що розташовані приблизно посередині переднього та заднього полотна. Залишаються отвори на кінцях для рук. Виконуються бокові шви від низу до пройми. Комір вшивається в горловину та пришивається до краю борту пілочок. Спочатку його складають удвічі, потім з'єднують із краєм горловини. Підгортають нижній край кімоно, підшиваючи його, щоб забезпечити рівний підгин. Аналогічно оброблюють рукава.

Для отримання модельної конструкції даної моделі використано метод типових конструкцій (ТК). За основу взято конструкцію кімоно із вшивним рукавом, розмір 170-92-100. В якості типової конструкції була використана конструкція із наступними характеристиками:

- конструкція кімоно з вшивним рукавом;
- розмірні характеристики 170-92-100;
- конструкція с прибавкою $P_{г}=4$ см;

Створено лекала, за якими обрана модель відшивалась в матеріалі (рис. 4.2).

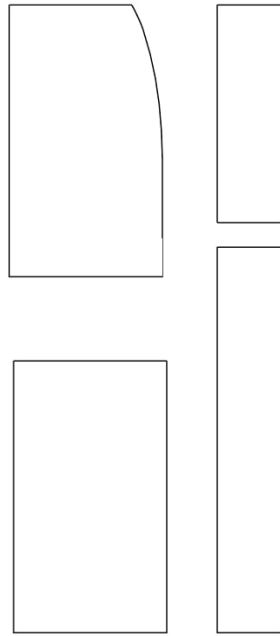

Рис. 4.2. Схематичне зображення лекал моделі.

Таким чином, для створення конструкції традиційного японського кімоно було обрано метод площинного крою, який забезпечує максимальну економію матеріалу та мінімізацію відходів. Цей підхід дозволяє використовувати тканину з мінімальними втратами, оскільки всі деталі викроюються з прямокутних відрізів, що зберігають первісну форму полотна. Відповідно до індивідуальних розмірів було виконано розкрій основних частин кімоно, включаючи рукави, спинку, передні панелі та комір. Після цього всі елементи були акуратно з'єднані та відшиті, що дало змогу зберегти традиційну естетику й функціональність кімоно, а також забезпечити комфорт та елегантний вигляд готового виробу.

4.4 Вибір матеріалів, ниток та фурнітури

Процес вибору матеріалів для створення одягу – це багатогранний етап, що вимагає ретельного аналізу кількох важливих чинників. Перш за все, важливо враховувати сучасні модні тенденції, які відіграють значну роль у формуванні вигляду кінцевого продукту. Дизайнери та виробники орієнтуються на актуальні колекції провідних модних брендів, виставки, тижні моди, а також прогнозування

трендів на майбутні сезони. Це дозволяє створювати одяг, що відповідає естетичним запитам споживачів та гармонійно вписується у світовий контекст моди і відповідає трендам.

Одним із ключових критеріїв вибору матеріалів є кольорова палітра, яка змінюється залежно від сезону та глобальних культурних настроїв. Крім кольору, важливу роль відіграє текстура тканини – від легких шифонів і органзи для святкового одягу до щільної вовни чи твіду для зимових колекцій.

Однак, модний вигляд виробу не є єдиним критерієм. Важливо врахувати також переваги потенційних покупців щодо якості матеріалів. Споживачі, зокрема, очікують від матеріалів певних характеристик, таких як міцність, довговічність, комфорт під час використання, екологічність, а також безпеку для здоров'я. Це означає, що матеріал має відповідати своєму функціональному призначенню: для одягу – бути зручним у носінні та догляді, для меблів – міцним і стійким до зношування, а для аксесуарів – забезпечувати їхню надійність та тривалий термін експлуатації. Виробники ретельно аналізують всі можливі умови використання продукції, щоб переконатися, що матеріали не лише привабливі з точки зору дизайну, але й практичні у повсякденному житті. Для багатьох споживачів важливо, щоб продукція була виготовлена з натуральних чи екологічно чистих матеріалів, що додатково підвищує довіру до бренду і сприяє сталому розвитку. Важливим аспектом є також функціональність матеріалу. Наприклад, для спортивного або повсякденного одягу обирають тканини, які поєднують комфорт, зносостійкість і здатність «дихати», такі як бавовна, трикотаж або сучасні синтетичні матеріали. Для ділового чи вечірнього одягу обираються тканини, які мають презентабельний вигляд і добре тримають форму, наприклад, шовк, сатин або костюмна тканина. Етичність та екологічність матеріалів набувають все більшого значення. Багато сучасних брендів віддають перевагу екологічно чистим тканинам, які виготовляються із мінімальним впливом на навколишнє середовище. Це може бути органічна бавовна, льон, перероблений поліестер або інші інноваційні матеріали, які є біорозкладними або виготовляються з відходів.

Отже, вибір матеріалів – це складний процес, у якому поєднуються модні тренди, естетичність, вимоги до якості, екологічність та функціональність, що забезпечує створення виробу, який відповідає потребам і очікуванням споживачів у всіх аспектах.

Виходячи з того, що для виконання в матеріалі обрано одяг ділового призначення, для створення костюму обрано матеріал – котон.

Котон, або бавовна, є одним із найпопулярніших і найуніверсальніших матеріалів для створення одягу. Він походить із натуральних волокон бавовни, як отримують з бавовняної рослини, і славиться своєю м'якістю, легкістю та універсальністю. Бавовна використовується для виготовлення різноманітних тканин і текстильних виробів, від повсякденного одягу до постільної білизни та домашнього текстилю. Цей матеріал цінують за унікальне поєднання властивостей, які забезпечують комфорт, довговічність і естетичну привабливість. Переваги котону у виготовленні моделей одягу:

1. **Натуральність і гіпоалергенність:** оскільки бавовна є природним матеріалом, вона не викликає алергічних реакцій і подразнень на шкірі, що робить її ідеальним вибором для людей із чутливою шкірою або алергіями. Натуральні волокна забезпечують хорошу циркуляцію повітря, знижуючи ризик подразнень. Це особливо важливо для людей з чутливою шкірою, включаючи дітей і немовлят, оскільки натуральне бавовняне волокно не містить синтетичних домішок і хімікатів, що часто додаються в інші матеріали. Бавовна також є дихаючою тканиною, що дозволяє уникнути парникового ефекту на шкірі, зберігаючи природний повітрообмін.

2. **Комфорт і м'якість :** котон дуже м'який і приємний на дотик, що робить його чудовим вибором для повсякденного одягу. Він комфортно відчувається на тілі, не викликає відчуття «дискомфарту» навіть при тривалому носінні. Оскільки бавовна здатна пропускати повітря, вона допомагає регулювати температуру тіла, забезпечуючи оптимальний рівень комфорту в будь-яких погодних умовах.

3. Повітропроникність і гігроскопічність: бавовна має відмінну здатність вбирати вологу. Вона може вбирати до 20% власної ваги у вологу, залишаючись при цьому сухою на дотик. Це робить котон ідеальним для літнього одягу та спортивного текстилю, оскільки він допомагає регулювати температуру тіла і відводить зайву вологу.

4. Довговічність і зносостійкість: бавовна є досить міцним матеріалом, що робить одяг із неї стійким до зношування і придатним для щоденного носіння. Навіть після багатьох циклів прання бавовняні речі зберігають свою форму, колір і текстуру. Котон також стійкий до механічного пошкодження, що робить його чудовим вибором для активного використання. Додатково, бавовняні вироби не схильні до розтягування, що означає, що речі зберігають свою форму протягом тривалого часу.

5. Екологічність: оскільки котон є натуральним і біорозкладним матеріалом, він не завдає шкоди навколишньому середовищу після завершення терміну його використання. Це особливо важливо в умовах зростаючої уваги до сталого розвитку та екологічної відповідальності. Виробництво бавовни, хоча й вимагає значних водних ресурсів, є екологічнішим у порівнянні з синтетичними тканинами, які не розкладаються в природі. Крім того, все частіше на ринку з'являється органічна бавовна, яка вирощується без застосування шкідливих хімікатів і пестицидів, що додатково підвищує її екологічну привабливість.

6. Легкість догляду: одяг із бавовни легко прати, він добре переносить звичайне прання в машинці. Бавовна не потребує особливих умов догляду, хоча важливо уникати надмірного висушування, щоб уникнути усадки тканини. Бавовняні тканини також легко прасувати, хоча в деяких випадках вони можуть м'ятися, проте це мінімальний недолік, порівняно з перевагами матеріалу.

7. Універсальність використання: котон підходить для виготовлення широкого спектра одягу, від повсякденних футболок і джинсів до ділового одягу, суконь та аксесуарів. Завдяки своїй здатності поєднуватися з іншими волокнами та різними технологіями обробки, бавовна може змінювати свою текстуру,

щільність і зовнішній вигляд, що робить її ідеальним матеріалом для різних стилів та потреб [60].

Бавовна залишається одним із найкращих виборів для виробництва одягу завдяки своєму комфорту, довговічності, екологічності та універсальності. Це матеріал, який забезпечує відмінний баланс між естетикою, практичністю і безпекою, роблячи його популярним як у повсякденному житті, так і в професійній індустрії моди.

При виготовленні швейних виробів для з'єднання окремих деталей використовуються швейні нитки та клейові матеріали, створені на основі натуральної або синтетичної сировини. Швейні нитки є одним із ключових елементів виробництва будь-якого виробу. Вони повинні не лише поєднуватися з основною тканиною, але й забезпечувати необхідну міцність і зносостійкість швів під час використання. Від якості ниток значною мірою залежить як ефективність виробничого процесу, так і якість та надійність готових виробів. Тому швейні нитки повинні відповідати вимогам, визначеним у відповідних нормативно-технічних документах. Для досягнення високої якості та надійності швів важливо правильно використовувати нитки під час виробництва. При виборі ниток враховуються їх характеристики, які мають відповідати специфіці технологічного процесу та типу матеріалу, що використовується. Структура нитки впливає на її поведінку під час експлуатації виробу.

Враховуючи сучасні модні тенденції, для забезпечення зручності та легкості при носінні, вдяганні та зніманні виробів пропонуються наступні скріплюючі матеріали. А саме для зшивання виробів взято нитки армовані 36ЛХ, 100% поліестер. Комплексні синтетичні нитки, мають високу міцність, розтяжність, стійкі до стирання, дії хімікатів, в тон тканини виробу

4.5 Символи та вимоги догляду за одягом

Особливістю одягу є матеріал, з якого він виконаний, важливо правильно доглядати за тканинами, від цього залежить їх зовнішній вигляд. Вироби з котону

можна прати в пральній машині, але за наявності режиму «бавовна». Під час прання категорично не можна застосовувати мийні засоби агресивного характеру. Також важливо розділяти кольорові та білі речі.

Сушити вироби з бавовни можна в будь-якому приміщенні. Головне, щоб на них не потрапляли промені сонця. Якщо передбачена окрема функція «бавовна» на прасці, слід прасувати використовуючи її. В інших ситуаціях прасування має відбуватися на помірних температурах. Не можна вмикати максимальні показники. Важливо, щоб поверхня вирівнювалася завдяки великому потоку пари, а не через більш високу температуру. Також рекомендовано прасувати з виворітної сторони, наведено в таблиці 4.3.

Таблиця 4.3

Символи та вимоги догляду на етикетці кімоно

Символи	Значення
	Допускається ручне прання.
	Делікатне прання при максимальній температурі 40 ° С . Це означає велику кількість води, мінімальну механічна обробку та швидке полоскання.
	Температура прасування близько 150 градусів Цельсія.
	Сушити після віджимання в вертикально підвішеному становищі на плечиках.

4.6 Вибір раціональної технології обробки швейного виробу

Методи обробки деталей та вузлів безпосередньо впливають на якість готових швейних виробів і рівень продуктивності праці. На сьогодні існує багато різноманітних технологій обробки вузлів, а також широкий вибір обладнання як вітчизняного, так і закордонного виробництва. Пріоритет надається таким методам, які при мінімальних витратах часу, зусиль і матеріалів гарантують високу якість обробки деталей, вузлів та виробу в цілому.

З урахуванням конструкції кімоно і властивості тканини рекомендуються режими виконання ниткових з'єднань, які наведені в таблиці 4.4.

Таблиця 4.4

Режими виконання ниткових з'єднань при виготовленні моделей кімоно

Назва шва або операції	Місце використання	Назва стібка	Рекомендовані режими обробки		
			Тип та № голки	Номер ниток	Кількість стібків в одному см
1	2	3	4	5	6
Зшивний	Вшивання рукавів у пройму	Двонитковий однолінійний прямий човниковий	DBX1 80 Schme tz	150	4
Зшивний з заправуванням	Шов зшивання частин спинки та пілочки	Двонитковий однолінійний прямий човниковий	DBX1 80 Schme tz	150	4

З'єднувальний зшивний із окремим обметуванням зрізів та розпрасуванням	Плечові шви, шви рукавів, бічні шви	Човниковий лінійний	DBX1 80 Schme tz	150	3
--	-------------------------------------	---------------------	---------------------------	-----	---

Вибір режимів обробки визначається матеріалами, з яких буде виготовлено виріб, та враховує технологічні можливості виробництва. Для забезпечення якості виробу необхідно враховувати такі показники, як висока якість виконання, максимальна економічність і оптимальні виробничі умови. Під час виготовлення використовуються режими виконання ниткових і клейових з'єднань, а також волого-теплова обробка. Ці параметри процесу виготовлення дають змогу провести техніко-економічну оцінку обраних методів обробки.

У відповідності з властивостями запропонованих для виготовлення кімоно матеріалів, підібрано раціональні режими волого-теплової обробки, представлено у таблиці 4.5. При виготовленні даного комплекту важливі завершаючи операції ВТО, які впливають на зовнішній вигляд виробу.

Таблиця 4.5

Режим волого-теплової обробки при виготовленні моделі костюму кімоно та спідниці

Технологічна операція	Місце використання	Обладнання	Технологічні режими	
			Температура, °C	Вологість, %
1	2	3	4	5
Запрасування	Підгин низу виробу		150	30-40

Розпрасування	Плечеві шви, шви рукавів, бчні шви	Паскою KB- 5988B «Incontro»	150	30-40
---------------	--	-----------------------------------	-----	-------

Процес вибору обладнання та технологічних методів для обробки швейних виробів тісно пов'язаний з характеристиками обраної тканини, можливостями конкретного виробництва та рівнем його оснащення сучасною технікою. Важливим етапом є визначення оптимальних технологічних процесів, які відповідатимуть властивостям матеріалу та забезпечать високу якість готового виробу. При виборі раціональних методів обробки жіночого комплекту було використано відповідне обладнання, що дозволяє досягти найкращих результатів за мінімальних витрат часу і ресурсів. Перелік обладнання, використаного для обробки комплекту, представлено в таблиці 4.6.

Таблиця 4.6

Технічна характеристика швейних машин загального та спеціального призначення

Клас, торгова марка, країна- виробник	Технологічне рпизначення	Максимальна швидкість шиття, (об/хв.)	Тип стібка	Максимальна дов. Стіб., мм	Додаткові відомості
1	2	3	4	5	6
JUKI DDL8100e	Зшивання деталей блузи, прокладання оздоблюв. строчок	4500	301	5	Одно- голка швейна машина човник. стібка
ZOJEZJ65 2-13-BD	Обметування зрізів	6000	406	5	3-нит. зшив- обмет. машина

					ципк. стібка для оброб. країв дет. з ткан. серед. Товщ.
--	--	--	--	--	--

Операції волого-теплової обробки (ВТО) деталей і самого комплекту поділяються на внутрішньопроектні, заключні або оздоблювальні. Використання обладнання для ВТО залежить від технічного оснащення виробництва та специфіки технологічного процесу виготовлення конкретного жіночого комплекту, яке представлено в таблиці 4.7.

Таблиця 4.7

Технічна характеристика обладнання для ВТО

Клас, торгова марка, країна-виробник	Технологічне призначення	Додаткові відомості
Прасувальний стіл та праска Philips GC4850/02	Внутрішньопроектне та заклучне ВТО	Потужність праски 1400-1500 Вт з металокерамічною підшовою

Таким чином, визначено рекомендації режимів виконання ниткових з'єднань. У відповідності з властивостями запропонованих для виготовлення кімоно матеріалів, підібрано раціональні режими волого-теплової обробки. Обрано та перелічено обладнання, використаного для обробки та операції ВТО комплекту колекції, виконаного в матеріалі.

Висновки до розділу 4

Описано зовнішній вигляд з характеристикою конструкції виробу в цілому й окремих частин. Нині кімоно використовується не тільки як традиційне японське вбрання, а й у повсякденному житті. Виріб призначений для теплих весни-осені та літнього періодів, для жінок різної вікової групи та різних типо-розмірних груп. Для виготовлення кімоно використовується тканина коттон, що має відносно невелику вагу і при цьому приємна до тіла. Кімоно вільного силуету.

Для виконання в матеріалі обрано модель з блоку ділового одягу. В матеріалі виготовлявся комплект одягу, який призначений для святкових подій або ж ділових зустрічей, він складається з верхньої частини комплекту – кімоно та нижньої – спідниці. Костюм виконаний в стилі мінімалізм. Верх та спідниця мають декоративні деталі, а саме вшиті геометричні елементи. Для матеріалу, з якого виконаний костюм, було взято тканину чорний котон та різновиди інших тканин, які відрізнялись тонами зеленого кольору.

Було проаналізовано та обрано метод площинного крою, який дозволяє забезпечити економію матеріалу та мінімізує відходи. Для отримання конструкції кімоно, традиційного японського одягу, було покроїно деталі по замірам та відшито модель у матеріалі.

Досліджено вибір матеріалів, важливий процес, у якому поєднуються модні тренди, естетичність, вимоги до якості, екологічність та функціональність, що забезпечує створення виробу, який відповідає потребам і очікуванням споживачів у всіх аспектах. В результаті роботи були розроблені рекомендації щодо оптимальних режимів виконання ниткових з'єднань для виготовлення кімоно, враховуючи специфіку матеріалів, обраних для колекції. Для типу тканини, запропонованого для створення кімоно, було визначено відповідні параметри ниткових швів, зокрема типи стібків, щільність швів, натяг нитки та характеристики голок. Для забезпечення високої якості готового виробу було підбрано раціональні режими волого-теплової обробки (ВТО).

Завдяки комплексному підходу до вибору ниткових з'єднань, режимів ВТО та обладнання, колекція кімоно була виготовлена з урахуванням усіх технологічних вимог, що дозволило досягти високої якості, зручності носіння та естетичної привабливості кінцевих виробів.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. Досліджено історичне становлення та розвиток художніх явищ, таких як вітражне та мозаїчне мистецтво. Визначено їх художні особливості колір, композиційні особливості, матеріали.

2. Встановлено, що українська художниця-шістдесятниця А. Горська відома своєю монументальною творчістю та активною громадською позицією. Її художній стиль вирізняється гармонійним поєднанням українських народних мотивів із модерністськими формами, зокрема з експресіонізмом і конструктивізмом, а також яскравою кольоровою гамою, що створює виразні та динамічні композиції.

3. Проведено аналіз, як творчість митців розповсюджується на тенденції та естетику в дизайні одягу. Виявлено, як мистецтво допомагає переосмислити моду, її тенденції, ідентичність, красу та суспільні норми, безперервно формуючи обидві галузі.

4. Досліджено, як сучасні тенденції в моді відображають глибокі зміни у суспільстві, включаючи соціальні, культурні та екологічні аспекти. Бренди та дизайнери все частіше обирають екологічно чисті матеріали та стратегії виробництва, що сприяють зменшенню впливу на навколишнє середовище.

5. Проаналізовано модні тренди, та виявлено, що у 2024 році переважали sustainable fashion, гендерно-нейтральний одяг, сміливість у використанні візерунків, в той час як на 2025 рік прогнозують ширший контекст глобальних змін, більше залученості до екологічності, технологічного прогресу, індивідуальності та культурного різноманіття.

6. Встановлено, що останні інновації в матеріалах для одягу та текстилі були трансформаційними та поєднували стійкість, технології, а також функціональність для вдосконалення і задоволення сучасних вимог споживачів. Набувають поширення в застосуванні такі матеріали, як альтернативна шкіра на основі міцелію і тканини з переробленого пластику, нові технології фарбування у галузі.

7. У результаті проведеного дослідження виявлено, що колекція одягу, натхнена творчістю української художниці А. Горської, спрямована на молодь та людей середнього віку, які активно слідкують за модними тенденціями та ведуть активний спосіб життя.

8. Досліджено трансформацію творчого джерела, а саме робіт А. Горської, в модель-образ одягу. Виділено кілька основних композиційних напрямів для цієї колекції. Проведено аналіз кольорової палітри, композиційних рішень та технік виконання робіт у творчості А. Горської.

9. Досліджено формування асортименту одягу в модних колекціях, що відбувається на основі багатьох взаємопов'язаних факторів, які впливають на його склад та характеристики. В межах визначеного проєктного образу створено концепцію та розроблено структуру колекції жіночого одягу, яка складається з чотирьох блоків: святковий, діловий, повсякденний та вишуканий.

10. Описано зовнішній вигляд з характеристикою конструкції виробу в цілому й окремих частин. Було проаналізовано та обрано метод площинного крою, який дозволяє забезпечити економію матеріалу та мінімізує відходи. Досліджено вибір матеріалів, важливий процес, у якому поєднуються модні тренди, естетичність, вимоги до якості, екологічність та функціональність, що забезпечує створення виробу, який відповідає потребам і очікуванням споживачів у всіх аспектах.

11. Розроблено рекомендації щодо оптимальних режимів виконання ниткових з'єднань для виготовлення кімоно, враховуючи специфіку матеріалів, обраних для колекції. Також було відібрано спеціалізоване обладнання для кожного етапу технологічного процесу, включаючи обробку швів та виконання ВТО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Онацький Є. Д. Українська мала енциклопедія. Буенос-Айрес, 1958. 183 с.
2. Vauchez A. Encyclopedia of the Middle Ages. 2005. 1356 p.
3. Stained Glass in Medieval Europe. *TheMet* : веб сайт. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/glas/hd_glas.htm (дата звернення: 15.08.2024)
4. Facts about Glass: Sanguine and Carnation. *Boppard Conservation Project – Glasgow Museums* : веб сайт. URL: <https://boppardconservationproject.wordpress.com/2013/07/21/facts-about-glass-sanguine-and-carnation/> (дата звернення: 15.08.2025)
5. Basilica of Saint-Denis. *Wikipedia* : веб сайт. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Basilica_of_Saint-Denis (дата звернення: 15.08.2024)
6. Історія вітражів. *Бусел* : веб сайт. URL: https://www.busel.ua/ua/products/vitrag_history.html (дата звернення: 19.08.2024)
7. Altar (Mihrab). *Hagia Sophia* : веб сайт. URL: <https://hagiasophiaturkey.com/altar-mihrab/> (дата звернення: 19.08.2024)
8. 런던 세인트 폴 대성당 할인 팁 & 온라인 예매 방법 + 맛집. *Blog* : веб сайт. URL: <https://m.blog.naver.com/sengildong/222926243601> (дата звернення: 19.08.2024)
9. Історія вітражу. *Ironglass* : веб сайт. URL: <https://ironglass.com.ua/history.php> (дата звернення: 19.08.2024)
10. Вітражі. Коротка історія скляного мистецтва. *Verbum* : веб сайт. URL: <https://www.verbum.com.ua/04/2019/faith-and-beauty/short-history-of-glass-art/> (дата звернення: 28.08.2024)
11. Коротка історія вітражного мистецтва. *Koshachek* : веб сайт. URL: <https://jak.koshachek.com/articles/glava-1-kоротка-istorija-vitrazhnogo-mistectva.html> (дата звернення: 28.08.2024)

12. Тимофієнко В. І. Архітектура і монументальне мистецтво: Терміни та поняття. Київ, 2002. 469 с.
13. Готична троянда в архітектурі. *Всі на урок* : веб сайт. URL: <https://yrok.pp.ua/mistectvo-ta-rozvagi/4605-gotichna-troyanda-v-arhtektur.html> (дата звернення: 28.08.2024)
14. Троянда (архітектура). *Wikipedia* : веб сайт. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Троянда_\(архітектура\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Троянда_(архітектура)) (дата звернення: 28.08.2024)
15. Meaux, Cathedral, the west rose window. *The Online Stained Glass Photographic Archive* : веб сайт. URL: <https://www.therosewindow.com/TheRoseWindow2/meaux-w.htm> (дата звернення: 5.09.2024)
16. Les vitraux. *Notre Dame De Paris* : веб сайт. URL: <https://www.notredamedeparis.fr/decouvrir/architecture/les-vitraux/#> (дата звернення: 5.09.2024)
17. Rozeta Paryż notre-dame chalger.jpg. *Wikimedia* : веб сайт. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rozeta_Pary%C5%BC_notre-dame_chalger.jpg (дата звернення: 5.09.2024)
18. Історія на склі: як формувалося мистецтво вітража. *UAModna* : веб сайт. URL: <https://uamodna.com/articles/istoriya-na-skli/> (дата звернення: 5.09.2024)
19. Мозаїка. *Wikipedia* : веб сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%BE%D0%B7%D0%B0%D1%97%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 12.09.2024)
20. Farthing S. Art: The Whole Story. 2018. 576 p.
21. James L. Mosaics, Empresses and Other Things in Byzantium. 2024. 238 p.
22. Carolyn L. C. Saints and Spectacle: Byzantine Mosaics in their Cultural Setting. 2016. 232 p.
23. Works of Antoni Gaudi. *UNESCO. World Heritage Convention* : веб сайт. URL: <https://whc.unesco.org/en/list/320> (дата звернення: 12.09.2024)

24. Daisie Blog. *Modern Mosaic Art: Techniques & Designs for a Twist*. URL: <https://blog.daisie.com/modern-mosaic-art-techniques-designs-for-a-twist/> (дата звернення: 12.09.2024)

25. Зарецька Т.І. Енциклопедія історії України: Т. 2. Київ, 2004. 688 с.

26. Для виставки робіт Алли Горської створили інсталяцію за мотивами її знищеного вітража «Шевченко. Мати». *Суспільне культура* : веб сайт. URL: <https://suspilne.media/culture/706076-dla-vistavki-robit-alli-gorskoi-stvorili-instalaciu-za-motivami-ii-znisenogo-vitraza-sevcenko-mati/> (дата звернення: 12.09.2024)

27. Алла Горська. Сміливе серце українського дисидентства. *Національна історична бібліотека України* : веб сайт. URL: <https://nibu.kyiv.ua/exhibitions/785/> (дата звернення: 27.09.2024)

28. «Шевченко. Мати». «Вітражна» справа. *Локальна Історія* : веб сайт. URL: <https://localhistory.org.ua/rubrics/painting/shevchenko-mati-vitrazhna-sprava/> (дата звернення: 27.09.2024)

29. Лідерка шістдесятників. *60s. The Lost Treasures* : веб сайт. URL: https://treasures.ui.org.ua/horska_ua (дата звернення: 27.09.2024)

30. Огнева Л. Алла Горська. Душа українського шістдесятництва. Київ, 2015. 710 с.

31. Українка з вибору. Історія життя і трагічної загибелі художниці-шістдесятниці Алли Горської. *Суспільне культура* : веб сайт. URL: <https://suspilne.media/culture/703430-ukrainka-z-viboru-istoria-zitta-i-tragicnoi-zagibeli-hudoznici-sistdesatnici-alli-gorskoi/> (дата звернення: 27.09.2024)

32. Activists Fight To Save Ukraine's Soviet- Era Mosaics / Activists fight for Ukraine's disappearing Soviet mosaics. *Academia* : веб сайт. URL: https://www.academia.edu/36428386/Activists_Fight_To_Save_Ukraines_Soviet_Era_Mosaics_Activists_fight_for_Ukraine_s_disappearing_Soviet_mosaics (дата звернення: 27.09.2024)

33. Панно Вітер. *Wikipedia* : веб сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:%D0%9F%D>

[0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%BE_%D0%92%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80.jpg](#) (дата звернення: 27.09.2024)

34. Dali and Schiaparlli in daring fashion exhibit Dali museum. *Vogue* : веб сайт. URL: <https://www.vogue.com/article/dali-schiaparlli-in-daring-fashion-exhibit-dali-museum> (дата звернення: 27.09.2024)

35. Where Art Meets Fashion: Exploring Collaborations Between Artists And Fashion Brands. *myartbroker* : веб сайт. URL: <https://www.myartbroker.com/all/articles/where-art-meets-fashion> (дата звернення: 29.09.2024)

36. Creating Infinity: Yayoi Kusama & Louis Vuitton. *Myartbroker* : веб сайт. URL: <https://www.myartbroker.com/artist-yayoi-kusama/articles/creating-infinity-yayoi-kusama-louis-vuitton> (дата звернення: 29.09.2024)

37. Stella McCartney and Yoshitomo Nara Reveal Second Genderless Capsule. *Hypebeast* : веб сайт. URL: <https://hypebeast.com/2022/12/stella-mccartney-and-yoshitomo-nara-reveal-second-genderless-capsule> (дата звернення: 29.09.2024)

38. Stella McCartney-backed leather alternative Mylo halts production. *Vogue Business* : веб сайт. URL: <https://www.voguebusiness.com/sustainability/stella-mccartney-backed-leather-alternative-mylo-halts-production-bolt-threads-kering-ganni-adidas-lululemon> (дата звернення: 29.09.2024)

39. The Genius Way Coperni Dressed A Thong-Wearing Bella Hadid In A White Dress Made From Spray Paint. *ELLE* : веб сайт. URL: <https://www.elle.com/uk/fashion/a41473001/bella-hadid-coperni-ss23-spray-dress/> (дата звернення: 9.10.2024)

40. Spring Summer 2025 fashion trends. *fashionunited* : веб сайт. URL: <https://fashionunited.com/specials/spring-summer-2025-trends> (дата звернення: 9.10.2024)

41. Innovations in Eco-Friendly Fabrics: What's New in 2024? *The Green Muse* : веб сайт. URL: <https://www.thegreenmuseblog.com/articles/innovations-in-eco-friendly-fabrics-whats-new-in-2024> (дата звернення: 9.10.2024)

42. What Fabric Innovations Should Clothing Designers Explore for the 2024 Fashion Season? *STATELESS* : веб сайт. URL: <https://blog.stateless.nyc/what-fabric-innovations-should-clothing-designers-explore-for-the-2024-fashion-season/> (дата звернення: 9.10.2024)

43. Stan Smith Mylo: Recreating An Icon Made With Underground Roots Of Mushrooms. *Adidas* : веб сайт. URL: <https://news.adidas.com/originals/stan-smith-mylo--recreating-an-icon-made-with-underground-roots-of-mushrooms/s/3403a796-7db3-429c-8a3b-6378c2f962b0> (дата звернення: 9.10.2024)

44. Textile Technology: Top 10 Innovations in 2025 & Beyond. *StartUs* : веб сайт. URL: <https://www.startus-insights.com/innovators-guide/textile-technology/> (дата звернення: 15.10.2024)

45. About Us. *The New Norm* : веб сайт. URL: <https://thenewnormfabric.com/pages/about-us> (дата звернення: 15.10.2024)

46. Home. *The New Norm* : веб сайт. URL: <https://thenewnormfabric.com/> (дата звернення: 15.10.2024)

47. We engineer nature's brilliance to pioneer a new approach to colour. *ColorFix* : веб сайт. URL: <https://www.colorifix.com/> (дата звернення: 15.10.2024)

48. HeiQ Viroblock. Antiviral & antibacterial protection. *HEUQ* : веб сайт. URL: <https://www.heiq.com/products/textile-technologies/heiq-viroblock-antiviral/> (дата звернення: 15.10.2024)

49. How 3D Printing is Revolutionizing the Future of Fashion. *New York Embroidery Studio* : веб сайт. URL: <https://nyembroiderystudio.com/blog/3d-printing-future-fashion> (дата звернення: 18.10.2024)

50. Wearable Tech: How Smart Fabrics Are Changing Fashion. *Knowing Fabric* : веб сайт. URL: <https://knowingfabric.com/wearable-tech-how-smart-fabrics-are-changing-fashion/> (дата звернення: 18.10.2024)

51. Review of The Best Fashion Design Software in 2024. *Digital Fashion Pro* : веб сайт. URL: <https://digitalfashionpro.com/best-fashion-design-software-list/> (дата звернення: 30. 09. 2024)

52. Why CLO. *CLO3D* : веб сайт. URL: <https://www.clo3d.com/en/clo> (дата звернення: 30. 09. 2024)
53. Julivi Overview. *Softwareworld* : веб сайт. URL: <https://www.softwareworld.co/software/julivi-reviews/> (дата звернення: 30. 09. 2024)
54. End-to-End Digital Solutions for Fashion and Apparel. *OPTITEX* : веб сайт. URL: <https://optitex.com/products/> (дата звернення: 30. 09. 2024)
55. Іваненко Л. М., Смерічевська С. В., Смерічевський С. Ф. Поведінка Споживачів: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2024. 306 с
56. Литвин В. Г., Степура А. О. Конструювання швейних виробів: підручн. Київ, 2008. 320 с.
57. Колосніченко М.В., Процик К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2011. 238 с
58. Алла Горська. *WikiArt. Енциклопедія візуальних мистецтв* : веб сайт. URL: <https://www.wikiart.org/uk/gorska-alla-oleksandrivna/all-works#!#filterName:all-paintings-chronologically,resultType:masonry> (дата звернення: 27.09.2024)
59. Jackson A. Kimono: The Art and Evolution. 2015. 304 p.
60. Переваги та недоліки тканини КОТТОН. *Текстиль-контакт* : веб сайт. URL: <https://tk.ua/ua/articles/preimushchestva-i-nedostatki-tkani-kotton.html> (дата звернення: 18.10.2024)
61. Герасименко О., Кучер Т. Художньо-стилістичні елементи декоративних мозаїчних панно у дизайні сучасної колекції жіночого одягу. Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», м. Київ, 25 квітня 2024 року: у 3 томах. Київ: КНУТД, 2024. Том 1. С. 281-284.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Рис. А.1. Сертифікат участі в VI Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», 2024 року

ДОДАТОК Б

Рис. Б.1. Сертифікат участі в Міжнародному конкурсі молодих дизайнерів-модельєрів «Печерські каштани», 2024 року

ДОДАТОК В

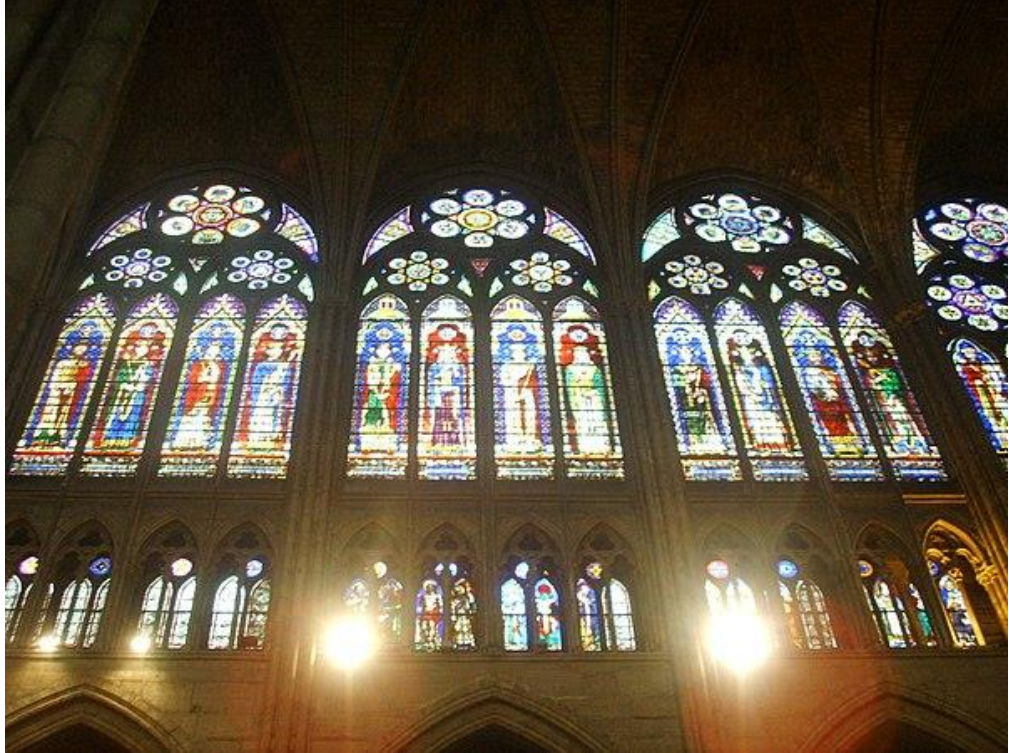

Рис. В. 1. Вітраж у Королівській церкві

Рис. В. 2. Вітражна роза у Королівській церкві

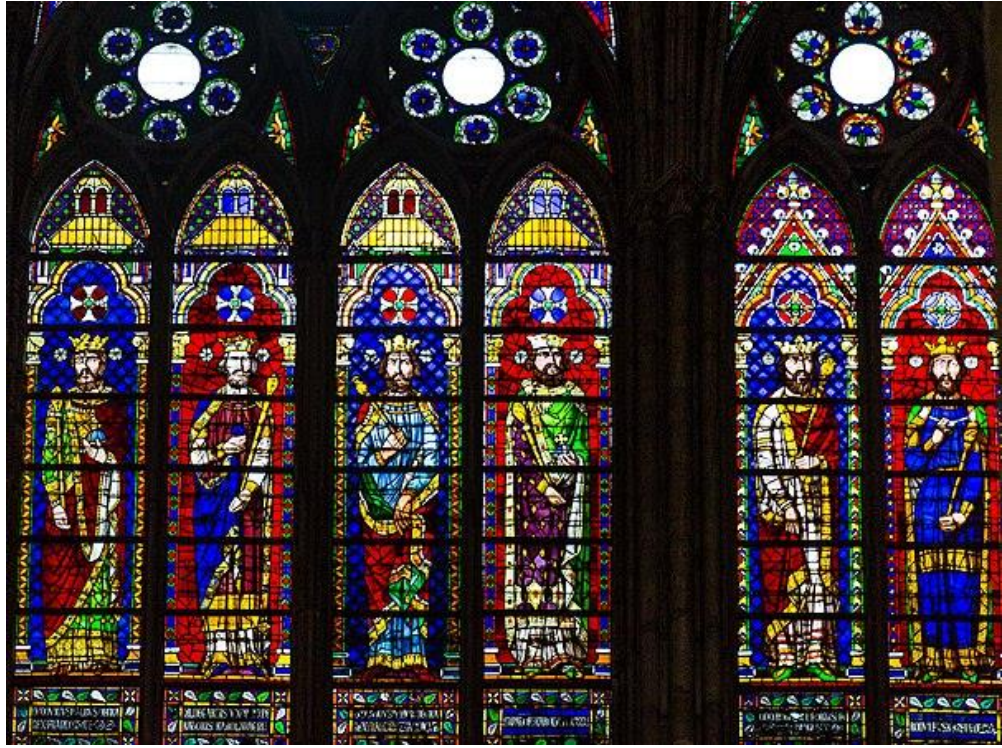

Рис. В. 3. вітраж у Королівській церкві

Рис. В. 4. Вітраж у Королівській церкві

ДОДАТОК Г

«Птах щастя», автор Алла Горська, 1970 р.

Без назви, автор Алла Горська, 1960 р.

«Вогняна квітка», автори Алла Горська, Галина Зубченко та Віктор Зарецький,
1960 р.

ДОДАТОК Д

Рис. Д. 1. Перший блок колекції – святковий

Рис. Д. 2. Перший блок колекції – святковий

Рис. Д. 3. Другий блок колекції – повсякденний

Рис. Д. 4. Другий блок колекції – повсякденний

Рис. Д. 5. Третій блок колекції – діловий

Рис. Д. 6. Третій блок колекції – діловий

Рис. Д. 7. Четвертый блок колекції – спортивний

Рис. Д. 8. Четвертый блок колекції – спортивний

ДОДАТОК Е

Рис. Е. 1. Сукня – модель третього блоку колекції виготовлена в матеріалі

Рис. Е. 2. Сукня – модель третього блоку колекції виготовлена в матеріалі

Рис. Е. 3. Костюм – модель третього блоку колекції виготовлена в матеріалі